

AJPPA

วารสารวิชาการ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ACADEMIC JOURNAL OF POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2563 Vol. 2 No. 3 September-December 2020

ISSN Print: 2822-065X, ISSN Online: 2822-0676

วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

สมาคมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

อาคารเรียนรวม ชั้น 5 โชน บี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ 79 หมู่ 1 ต.พหลโยธิน

ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา 13170

โทร. 091-969-1539

E-mail: journal.ajppa@mcu.ac.th

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2563 Vol. 2 No. 3 September-December 2020

Vol. 2
No. 3

A J P P A

วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

สมาคมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

Academic Journal of Political Science and Public Administration

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2563

จำนวนพิมพ์ : 10 เล่ม

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม

วัตถุประสงค์

วารสารฯ มีนโยบายรับตีพิมพ์บทความคุณภาพสูงในด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา และนักวิจัยทั้งในและนอกสถาบัน

ที่ปรึกษาวารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

พระธรรมวัชรบัณฑิต, ศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพพรหมธี, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระสุวรรณหเมธากรณ์, ผศ.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระราชวัชรสารบัณฑิต, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพเวที, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระโสภณวชิราภรณ์, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระวชิรภิตติบัณฑิต, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระอุดมสิทธิธนายก, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ร.อ.ดร.ประมาณเลิศ อัจฉริยปัญญากุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ:

รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ้ง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ:

พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หัวหน้ากองบรรณาธิการ:

พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ทีมบรรณาธิการ:

พระเมธาวิเชียร, รศ.ดร.

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ศ.ดร.จำนง อติวัฒนสิทธิ์

รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม

รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

ผศ.ดร.พงษ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์

ผศ.ดร.อภิญา ฉัตรช่อฟ้า

รศ.ดร.ภูมิ มูลศิลป์

รศ.ดร.ว่าที่ พ.ต.สวัสดิ์ จิรภูมิติกาล

รศ.ดร.วันทนา เนาวรัตน์

ผศ.ดร.ตระกูล จิตวัฒนาก

ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ผศ.ดร.ทวนธง คุชจัน

ผศ.ดร.ธเนศพล อินทร์จันทร์

ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา

ผศ.ดร.วิภาณี เมื่อกบัวขาว

ผศ.ดร.สมคิด ดวงจักร

ผศ.ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์

ผศ.ดร.กมลวรรณ วรรณนัง

ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

ดร.ณัฐนันท์ จิรจิณมิตร

ดร.ชฎิล โรจนานนท์

ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร

ดร.พัชรัตน์ ตลาดทรัพย์

อ.พินันท์ ลาตบัวขาว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กระทรวงยุติธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต

กองจัดการ:

พระมหาสมชาย ขนติสรโณ

อาจารย์ ดร. สุภัทรชัย สีสะใบ

อาจารย์ ดร. นิกร ศรีราช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศิลปกรรม:

ผศ.ดร. สุริยา รักษาเมือง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร. ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การเงิน:

ดร.สุมาลี บุญเรือง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นางสาวพัชรี หาลาง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ฝ่ายกฎหมาย:

รศ.ดร. อัครนันท์ อิศรเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงาน:

สำนักงานสมาคมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

สมาคมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

อาคารพระราชาธิปไตย (นคร เขมปาลี) ชั้น 4 เลขที่ 79 หมู่ที่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170 โทร. โทร. 0919691539

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170 โทร. โทร. 0919691539

จัดพิมพ์โดย:

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทร. 035-248-000 ต่อ 8555, 8556, 5541. แฟกซ์. 035-248-000 ต่อ 8545

วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

Academic Journal of Political Science and Public Administration

Vol.2 No.3 September – December 2020

Number of prints: 10 copies

Release Date Is 3 Copies Per Year.

Issue 1 January – April.

Issue 2 May – August.

Issue 3 September – December.

Objective:

The journal has a policy to publish high-quality articles in political science and public administration. The target groups are faculty members, students, and researchers both inside and outside the institution.

Advisory Board of Journal

Prof. Dr. Phra Dhamwacharabundit	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Theppawaramethi	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Asst. Prof. Phra Suwanmethaphorn	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Rajvajasarabundit	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Thepwethi	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Phra Sophonvachiraphorn	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Vajirakittibundit	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Udomsitthinayok	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Asst. Prof. Capt. Dr. Pramanlert Atcharyapanyakun	Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Editor:

Assoc. Prof. Dr. Kiattisak Suklueang	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
--------------------------------------	---

Assistant Editor:

Asst. Prof. Dr. Phrapalad Raphin Buddhisaro	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
---	---

Editor in Chief:

Asst. Prof. Dr. Phramaha Krisada Kittisobhano Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Editorial Team:

Assoc. Prof. Dr. Phramedhavinaiyaros	Mahamakut Buddhist University
Prof. Dr. Boonton Dockthaisong	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Prof. Dr. Chamnong Adivadhanasit	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Asst. Prof. Dr. Suriya Raksamueng	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Toemsak Thongin	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Asst. Prof. Dr. Phongphat Chittanurak	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Asst. Prof. Dr. Apinyar Chatchorfa	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Sawat Chiratthitikan	Ministry of Justice
Assoc. Prof. Dr. Wanthana Naowan	Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Trakool Jitwattanakorn	North Bangkok University
Asst. Prof. Dr. Busakorn Watthanabut	North Bangkok University
Asst. Prof. Dr. Thuanthong Krutchon	Thaksin University
Asst. Prof. Dr. Tanesphol Injun	Phitsanulok University
Asst. Prof. Dr. Seksan Sonwa	Roi Et Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Wipavane Phueakbuakhao	Phetchaburi Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Somkhit Duangchak	Chom Bueng Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Mayuree Rattanasermphong	Thepsatri Rajabhat University
Asst. Prof. Dr. Kamonwan Wanthanang	Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
Dr. Chatnarongsuk Suthamdee	Chaiyaphum Rajabhat University
Dr. Nadthanan Chirakitnimit	Chiang Mai University
Dr. Chadin Rochananonda	Chulalongkorn University
Dr. Siriphat Lapchit	Surindra Rajabhat University
Dr. Phatthan Taladsub	Khon Kaen University
Pinan Ladbuakhao	Pitchayabundit College

Management Division:

Phramaha Somchai Khantisarano	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Dr. Suphattharachai Sisabai	Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Dr. Nigorn Srirat

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Fine arts:

Asst. Prof. Dr. Suriya Raksamueng

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Asst. Prof. Dr. Prasit Phutthasatsattha

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Finance Subdivision:

Dr. Sumalee Boonrueang

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Miss Paschree Halang

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Legal Subdivision:

Assoc. Prof. Dr. Tatchanan Isaradej

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Office:

The Office JOURNAL OF POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION
POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION
79 Moo 1, Lam Sai, Wang Noi, Ayutthaya 13170

Published by:

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Printing House

79 Moo 1, Lam Sai, Wang Noi, Ayutthaya. 13170.

Call. 035-248 - 000, ext. 8555,8556,5541 Fax. 035-248-000. ext. 8545.

**คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ :
วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์**

ARTICLE REVIEW BOARD:

ACADEMIC JOURNAL OF POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

1. พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.
Prof. Dr. Phra Brahmaphundit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
2. พระธรรมรัตนารักษ์, ดร.
Dr. Phra Thammaratanaporn	วัดเขียนเขต จังหวัดปทุมธานี
Wat Khian Khet, Pathum Thani Province
3. พระเทพวัชรบัณฑิต, ศ.ดร.
Prof. Dr. Phra Thepvatjarabundit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
4. พระเทพปริยัติเมธี, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phratheppariyattimethi	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
5. พระราชวัลลาจารย์, ดร.
Dr. Phra Rajwallapajan	วัดหนองหอย จังหวัดราชบุรี
Wat Nong Hoi, Ratchaburi Province
6. พระเมธาวิเชียร, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phrasedhavinaiyaros	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
7. พระสมุทรโฆษโกศล, ดร.
Dr. Phra Samut Wachirasopon	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
8. พระพิพัฑฒโรดม
Phra Phiphatphatcharodom	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
9. พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phrakru Pariyatkittithamrong	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
10. พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.
Asst. Prof. Dr. Phra Udomsittinayok	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
11. พระเมธีวรารักษ์
Phra Metheewaraporn	วัดพนัญเชิงวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
Wat Phananchong Worawihan, Ayutthaya
12. พระครูโอภาสพนทกิตติ, ผศ.ดร.
Asst. Prof. Dr. Phrakhu Opasnonthakit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
13. พระครูพนทกโกศล, ดร.
Dr. Phrakru Nonthakitkosol	วัดอ่วมองประชาชนภูมิ จังหวัดนนทบุรี
Wat Uam Ong Prachanarimit, Nonthaburi
14. พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร.
Dr. Phrakhu Kosol Thammanusit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
15. พระครูพิศิษฐ์ประชาณาท, ดร.
Dr. Phrakhu Phisitprachanat	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

16. พระครูวิสุทธิศีลาภิวัฒน์, ดร.
Dr. Phrakhru Wisutsilapiwat	วัดไผ่ล้อม จังหวัดสระบุรี
Wat Phai Lom, Saraburi Province
17. พระครูปลัดปัญญาจารย์, ศ.ดร.
Prof. Dr. Phakhrupalad Panyaworawat	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
18. พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phramaha Somboon Uddhikaro	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
19. พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ภูริปัญญา, ผศ.ดร.
Asst. Prof. Dr. Phrakhru Sangkharakchakrit Phuripanyo	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
20. พระคมสัน ฐิตเมธโส, ผศ.
Asst. Prof. Phra Khomsan Titamataso	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
21. พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.
Asst. Prof. Dr. Phramaha Krisada Kittisobhano	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
22. พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส, ดร.
Dr. Phrakhruvinaithon Ekk Jinawangso	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
23. ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง
Prof. Dr. Boonton Dockthaisong	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
24. ศาสตราจารย์ ดร. จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์
Prof. Dr. Chamnong Adivadhanasit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
25. ศาสตราจารย์ ดร. ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
Prof. Dr. Thirapat Serirangsan	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
Sukhothai Thammathirat Open University
26. รองศาสตราจารย์ อนุภูมิ ไชวงษม
Assoc. Prof. Anuphum Sowkasem	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
27. รองศาสตราจารย์ ดร. โกนิฐ์ ศรีทอง
Assoc. Prof. Dr. Konit Sithong	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
28. รองศาสตราจารย์ ดร. อภินันท์ จันทะนี
Assoc. Prof. Dr. Aphinant Chantanee	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
29. รองศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ หามนตรี
Assoc. Prof. Dr. Wiwat Harmontree	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
30. รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ บุญปู
Assoc. Prof. Dr. Somsak Bunpu	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
31. รองศาสตราจารย์ ดร. สมชัย ศรีนอก
Assoc. Prof. Dr. Somchai Sino	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
32. รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
Assoc. Prof. Dr. SutthiPhong Siwichai	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
33. รองศาสตราจารย์ ดร. สมาน นามสนธิ
Assoc. Prof. Dr. Saman Ngamsanit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

34. รองศาสตราจารย์ ดร. ทัชชนันท์ อิศรเดช
Assoc. Prof. Dr. Tatchanan Isaradej	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
35. รองศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ นีมางกูร
Assoc. Prof. Dr. Surin Nitamangkoon	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
36. รองศาสตราจารย์ ดร. พิเชฐ ทังโต
Assoc. Prof. Dr. Phichet Thangto	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
37. รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรพล ใจเย็น
Assoc. Prof. Dr. Pattarapol Chaiyen	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
38. รองศาสตราจารย์ ดร. เต็มศักดิ์ ทองอินทร์
Assoc. Prof. Dr. Toemsak Thongin	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
39. รองศาสตราจารย์ วราคม ทีสุกะ
Assoc. Prof. Warakhom Thisuka	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
40. รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยุทธ ชินอกุล
Assoc. Prof. Dr. Chaiyuth Chinokul	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
National Institute of Development Administration
41. รองศาสตราจารย์ ดร. โยธิน แสงวงดี
Assoc. Prof. Dr. Yothin Sawaengdee	มหาวิทยาลัยมหิดล
Mahidol University
42. รองศาสตราจารย์ ดร. ธีรโชติ เกิดแก้ว
Asst. Prof. Dr. Teerachoot Kerdkaew	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
Hua Chiew Chalermprakiet University
43. รองศาสตราจารย์ พัฒนา เรือนใจดี
Assoc. Prof. Phatthana Rueanchaidee	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ramkhamhaeng University
44. รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา แก้วหล้า
Assoc. Prof. Dr. Wasana Kaewla	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Surin Rajabhat University
45. รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิญ รักษัตย์
Assoc. Prof. Dr. Suwin Raksat	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
46. รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพงษ์ แก่นอินทร์
Assoc. Prof. Dr. Thiraphong Kaenin	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Prince of Songkla University
47. รองศาสตราจารย์ ดร. สรรเสริญ อินทรรัตน์
Assoc. Prof. Dr. Sansoen Intarat	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Suan Dusit University
48. รองศาสตราจารย์ ดร. จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ
Assoc. Prof. Dr. Chamroen Chuchuaisuwan	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
Rajamangala University of Technology Srivijaya
49. รองศาสตราจารย์ ดร. ภักดี โพธิ์สิงห์
Assoc. Prof. Dr. Phakdi Phosing	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Mahasarakham Rajabhat University
50. รองศาสตราจารย์ ดร. สันญา เคนาภูมิ
Assoc. Prof. Dr. Sanya Khenaphum	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Mahasarakham Rajabhat University
51. รองศาสตราจารย์ ดร. ชลวิทย์ เจียรจิตต์
Assoc. Prof. Dr. Chonwit Chianchit	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University

52. รองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สรรสวัสดิ์
Assoc. Prof. Dr. Phaisan Sansonwisut
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University
53. รองศาสตราจารย์ ดร. กาสัก เต๊ะขันหมาก
Assoc. Prof. Dr. Kasak Tekhanmak
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Thepsatri Rajabhat University
54. รองศาสตราจารย์ ดร. ชวลิต สวัสดิ์ผล
Assoc. Prof. Dr. Chawalit Sawatphon
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
Suan Dusit Rajabhat University
55. รองศาสตราจารย์พิเศษ ว่าที่ พ.ต. ดร. สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล
Assoc. Prof. Dr. Sawat Chirattthitikan
กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม
Department of Corrections, Ministry of Justice
56. รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา หล่อตระกูล
Assoc. Prof. Dr. Atchara Lotrakun
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
57. รองศาสตราจารย์ ดร. สำเนียง เลื่อมใส
Assoc. Prof. Dr. Samniang Leurmsai
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Silpakorn University
58. รองศาสตราจารย์ ดร. วันทนา เนาว์วัน
Assoc. Prof. Dr. Wanthana Naowan
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
59. รองศาสตราจารย์ ดร. ศรชัย ท้าวมิตร
Assoc. Prof. Dr. Sornchai Taomitr
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
60. รองศาสตราจารย์ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก
Assoc. Prof. Dr. Sukit Chaimusik
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
61. รองศาสตราจารย์ ดร. จิรายุ ทรัพย์สิน
Assoc. Prof. Dr. Chirayu Sapsin
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Surindra Rajabhat University
62. รองศาสตราจารย์พิเศษ วิชัย ธรรมชอบ
Assoc. Prof. Wichai Thamchop
นักวิชาการอิสระ
Independent Scholar
63. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลัปปึง คงชนะ
Asst. Prof. Dr. Phlapphueng Khongchana
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University
64. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนตรี เพชรนาจักร
Asst. Prof. Dr. Montri Phetnachak
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Prince of Songkla University
65. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วุฒินันท์ กันทะเตียน
Asst. Prof. Dr. Wutthinan Kanthatian
มหาวิทยาลัยมหิดล
Mahidol University
66. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วสิน ปัญญาวุฒตระกูล
Asst. Prof. Dr. Wasin Panyawutatrakun
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Naresuan University
67. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทักษิณี เชนวิธิสุข
Asst. Prof. Dr. Thatsani Chenwithisuk
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
Chandrakasem Rajabhat University
68. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน
Asst. Prof. Dr. Chonsit Sitisungnoen
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Silpakorn University
69. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สอาด บรรเจิดฤทธิ์
Asst. Prof. Dr. Sa-At Banchoetrit
มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด
Stanford University

70. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร. อนันท์ ใจสมุทร
Asst. Prof. Lt. Jg. Dr. Anan Chaisamut
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Surat Thani Rajabhat University
71. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชยสร สมบุญมาก
Asst. Prof. Dr. Chayason Sombunmak
มหาวิทยาลัยนครพนม
Nakhon Phanom University
72. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษกร วัฒนบุตร
Asst. Prof. Dr. Busakorn Watthanabut
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
North Bangkok University
73. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมคิด ดวงจักร
Asst. Prof. Dr. Somkhith Duangchak
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Chom Bueng Rajabhat University
74. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญชู ภูศรี
Asst. Prof. Dr. Boonchoo Poosri
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
Ubon Ratchathani University
75. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชชุกร นาครธน
Asst. Prof. Dr. Witchukon Nakathon
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
76. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชวาล แอร่มหล้า
Asst. Prof. Dr. Chatchawan Araemla
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Chom Bueng Rajabhat University
77. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุภูมิ เขตจัตุรัส
Asst. Prof. Dr. Chatuphum Khetchatturat
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Khonkaen University
78. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุทัย สติมัน
Asst. Prof. Dr. Uthai Satiman
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Suan Dusit University
79. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พานสุวรรณ
Asst. Prof. Dr. Apichat Pansuwan
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
80. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนัสสวาส กุลวงศ์
Asst. Prof. Dr. Manassawas Kullawong
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ศรีวิชัย
Rajamangala University of Technology Srivijaya
81. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวดี เผือกบัวขาว
Asst. Prof. Dr. Wipavane Phueakbuakhao
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
Phetchaburi Rajabhat University
82. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ สนวา
Asst. Prof. Dr. Seksan Sonwa
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Roi Et Rajabhat University
83. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผดุง วรรณทอง
Asst. Prof. Dr. Phadung Wanthong
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
84. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัศพล เย็นใจมา
Asst. Prof. Dr. Rattapol Yenjaima
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
85. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิวุฒิ หมั่นมี
Asst. Prof. Dr. Thitiwut Manmee
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
86. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ รักขันโท
Asst. Prof. Dr. Suwatsan Ragkhanto
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
87. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุทธนา ปราณิต
Asst. Prof. Dr. Yuttana Praneet
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

88. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ วรรณวิโรจน์
Asst. Prof. Dr. Phonthip Wannawiro	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
89. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ธิลาว
Asst. Prof. Dr. Prasert Thilao	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
90. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุริยา รักษาเมือง
Asst. Prof. Dr. Suriya Raksamueng	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
91. ผศ.ดร. ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรีธา
Asst. Prof. Dr. Prasit Phutthasatsattha	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
92. อาจารย์ ดร. อนงค์วิญา สาริบุตร
Dr. Anongwitya Saribut	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ramkhamhaeng University
93. อาจารย์ ดร. วียะดา วรานนท์วนิช
Dr. Wiyada Waranonwanit	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
North Bangkok University
94. อาจารย์ ดร. กฤษณะ ทองแก้ว
Dr. Kitsana Thongkaeo	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Suratthani Rajabhat University
95. อาจารย์ ดร. จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ
Dr. Chitwimon Khlaisuban	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Suan Dusit University

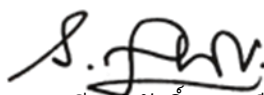
บทบรรณาธิการ

๐๐-----๐๐

วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์นี้เป็นปีที่ 2 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนกันยายน - ธันวาคม พ.ศ. 2563 คณะกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์โดยคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด ควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่ อีกทั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ

คณะกองบรรณาธิการขอขอบคุณคณะกรรมการกลั่นกรองบทความทุกท่านที่ได้ใช้ความเพียรพยายามชี้แนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขงานของแต่ละท่านให้ออกมาได้อย่างถูกต้องน่าอ่านเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ และท้ายสุดขอขอบคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ทำให้มีวารสารฉบับนี้มีคุณค่าทางวิชาการที่นำไปสู่การปฏิบัติและเผยแพร่ในวงกว้างและโปรดติดตามฉบับต่อไป

ด้วยความปรารถนาดียิ่ง

(รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ)

บรรณาธิการวารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	(1)
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	(7)
บทบรรณาธิการ	(13)
สารบัญ	(14)

บทความวิจัย :

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 1
จังหวัดชัยภูมิ

พระมหาวิษณุ จีรวฑฒนเมธี 1

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ 12

บทความวิชาการ :

การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนไทย

พระธงชัย วชิรญาโณ 21

ผู้สูงอายุ : ปัญหาสุขภาพจิตและแนวทางพัฒนาภาพจิต

ธวัชชัย สมอเนื้อ 34

พระสงฆ์กับการเมืองไทย

ประคอง มาโต, พระครูอุทิศธรรมพินัย (ประดน ปริบุญโณ) 45

ภาคผนวก

45

คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง

46

**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ***

**DESIRABLE CHARACTERISTICS OF THE 1ST PRECINCT
MEMBERS
OF THE PARLIAMENT, CHAIYAPUM PROVINCE**

พระมหาวิษณุ จีรวฑฒนเมธี

Phramaha Vissanu Jiravattanamethi

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: Nulove1964@Hotmail.com

๙-----๙

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อความคาดหวังของประชาชนต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ผู้แทนราษฎร ต้องเก่ง มีความรู้ มีความสามารถ ฉลาด มีไหวพริบ เป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์พรรคพวก มีความจริงใจ มองการณ์ไกล มองกว้าง มีความจริงใจ และรู้จักการใช้อำนาจ

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์; สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: เขตเลือกตั้งที่ 1

* Received September 6, 2020; Revised September 15, 2020; Accepted October 10, 2020

Abstract

This article was to study the level of people's opinions, to compare the people's opinion and the problems, obstacles and recommendations for the Desirable Characteristics of the 1st Precinct Members of the Parliament, Chaiyapum Province, using Mixed Methods. Findings were the level of people's opinion on the People's expectations of Desirable Characteristics of the 1st Precinct Members of the Parliament, by overall, was at high level. Based on different is not found to be different rejecting the research hypothesis. Problems and obstacles were that Recommendations for desirable characteristics of the 1st Precinct Members of the Parliament were as: smart, knowledge and wisdom to be good leaders, have good behaviors, polite and humble as the general Buddhists, have far and wide eye sight and timely. Have create, must be polite and humble before and after election as the habit, even the opportunities arise.

Keywords: Desirable Characteristics; Members of the Parliament; the 1st Precinct

บทนำ

ประเทศไทยเริ่มมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2476 ซึ่งกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ถูกต้องเหมาะสมควรจะเป็นตามหลักสากลนิยมของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยแต่ในปัจจุบันการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าในการไปทำหน้าที่เลือกตั้งของประชาชนยังมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการไปทำหน้าที่เลือกตั้งของประชาชน โดยเห็นแก่อำิสสินจ้างหรือเห็นแก่พวกพ้อง เช่นมีการซื้อเสียงในทุกรูปแบบให้สิ่งของเครื่องใช้ สิ่งที่ถูกใช้นามว่าแลกกับคะแนน การสัญญาว่าจะให้เมื่อได้รับการเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่ากลวิธีที่ผู้สมัครนำมาใช้ล้วนเป็นการชักจูงให้ประชาชน

หลงเชื่อและเข้าไปลงคะแนนเสียงให้กับตนเอง โดยมีความเชื่อว่าใครสมองใสมากัน คนนั้นคือผู้ชนะ ถึงจะชนะเพราะใช้วิชาการโง่งมทางการเมืองก็เป็นที่น่าพอใจ (สิริรัตน์ เรืองวงษ์วาร, 2539)

“สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใดๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์” (ราชกิจจานุเบกษา, 2560)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้เขียนวิจัยเห็นว่า ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาเป็นกรอบในการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดความเป็นตัวแทนขึ้น โดยหวังว่าตัวชี้วัดความเป็นตัวแทนที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการนำตัวชี้วัดดังกล่าวไปประเมิน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยตามส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณกำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 53,563 คน (จังหวัดชัยภูมิ, 2562) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (สุจินต์ ธรรมชาติ, 2549) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรม

สำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 8 คน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ความคาดหวังของประชาชนต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่การศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวม แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ ต่างกัน มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ประชาชนต้องการและให้ความสำคัญในแต่ละด้าน มีดังนี้คือ ด้านความรู้ความสามารถ คือ ผู้แทนราษฎร ต้องเก่ง มีความรู้ มีความสามารถ ผู้แทนต้องเก่ง ดี ฉลาด มีไหวพริบ ผู้แทนต้องมีความสามารถในการเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ ต้องการผู้แทนที่มีความประพฤติดีไม่ต่างพร้อย ไม่เห็นแก่ประโยชน์พรรคพวกญาติพี่น้อง ต้องการผู้แทนที่มีความจริงใจ มารยาทงาม อ่อนน้อมถ่อมตนแบบคนพุทธ เห็นใจคนแก่ เอาใจใส่เด็ก สามารถควบคุมตนเองได้ ด้านวิสัยทัศน์ คือ ผู้แทนต้องมองการณ์ไกล มองกว้าง ทันทกาล สร้างอาชีพให้กับคนในพื้นที่ ผู้แทนต้องมองไกลไปข้างหน้า ผู้แทนต้องเป็นนักวางนโยบายที่ดี ด้านบุคลิกภาพ คือ ผู้แทนต้องอ่อนน้อมทั้งก่อนและหลังเลือกตั้ง ให้เป็นนิสัย ผู้แทนมีบุคลิกภาพที่มีความจริงใจ และผู้แทนรู้จักการใช้อำนาจ ไม่แบ่งเมื่อมีโอกาส

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา ความคาดหวังของประชาชนต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีคุณลักษณะยินดีรับฟังความคิดเห็น มีความรู้ กล้าหาญ กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่เกิดประโยชน์กับท้องถิ่น แก้ปัญหาเก่ง เข้าได้กับทุกคน เป็นผู้นำที่ดีจึงไม่จำเป็นต้องเก่งรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ กุลศึกดีวิมล (2557) ได้วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครพนม ตามทัศนะของราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา ข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา และผู้นำท้องถิ่น” ผลการศึกษาพบว่า ด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก

2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีคุณลักษณะมีความซื่อสัตย์สุจริตน่าเชื่อถือ รักษาคำพูด ซื่อสัตย์ ขยันทำงาน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีคุณธรรมและรู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นประเทศชาติ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย ขุมเงิน (2557) ได้วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายก เทศมนตรีเทศบาลตำบลนาตูน ตามความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลนาตูน อำเภอนาตูน จังหวัดมหาสารคาม” ผลการศึกษาพบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก

3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีคุณลักษณะความประพฤติที่ดีงาม เป็นแบบอย่าง และส่งเสริมให้ทำความดี ยึดมั่นความถูกต้อง รักษาคำพูดและสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ ภูระหงษ์ (2550) ได้วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการศึกษาพบว่า ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ด้านบุคลิกภาพ พบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 ยินดีรับฟังความคิดเห็น และใส่ใจข้อเรียกร้องของประชาชน มีความรู้ กล้าหาญ กล้าต่อสู้ กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่เกิดประโยชน์กับท้องถิ่น มีความสุขุมรอบคอบ มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความเป็นผู้นำ การแสดงอารมณ์สามารถควบคุมได้อยู่ในลักษณะและมีขอบเขตที่เหมาะสมตามกาลเทศะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ กล้าตลุมบอน (2557) ได้วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคาดหวังของประชาชนต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ความคาดหวังต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย อภิปรายได้ว่า ประชาชนทุกเพศทุกวัยต้องการผู้แทนที่เป็นคนดี คนเก่ง คนกล้า พระมหามานะ พุทธิวิริโย (นามนท) (2550) ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ความคาดหวังต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย อภิปรายได้ว่า ประชาชนทุกช่วงอายุ ต้องการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นคนดี เชื่อได้ ไฟแรงกล้าคิดกล้าตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหามานะ พุทธิวิริโย (นามนท) (2555) ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่อายุต่างกัน มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน ความคาดหวังต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อผู้แทนของตนเอง เพราะเชื่อในความรู้ ความสามารถ จึงตัดสินใจเลือกให้เป็นตัวแทน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ กล้าตลุมบอน

(2557) ได้วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะนักรการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

1. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ความคาดหวังต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนทุกอาชีพต้องการให้ผู้แทนของตนเอง มีความซื่อสัตย์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนและพวกพ้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ กล้าดลุมบอน (2557) ได้วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะนักรการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า นโยบายของนักรการเมืองส่งผลต่อการประกอบอาชีพ และเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน คนที่มีรายได้ได้น้อยก็คาดหวังว่านโยบายของนักรการเมือง ช่วยได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร น้ำฟ้า (2556) ได้วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีในทรศนะของบุคลากรเทศบาลตำบลเกล็ดแก้ว อำเภอเสด็จหีบ จังหวัดชลบุรี” ผลการเปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่รายได้ต่างกัน มีความพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยสังเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์ได้จริง ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย คุณลักษณะของสมัชชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ ที่พึงประสงค์ดังนี้

ด้านความรู้ความสามารถ สมัชชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องเป็นผู้ที่ยินดีรับฟังความคิดเห็น และใส่ใจข้อเรียกร้องของประชาชน มีความรู้ กล้าหาญ กล้าต่อสู้ กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่เกิดประโยชน์กับท้องถิ่น นำความรู้ ความสามารถ และศักยภาพที่มีไปปฏิบัติต่อประชาชน

ด้านคุณธรรมจริยธรรม สมัชชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องมีความประพฤติที่ดีงาม เป็นแบบอย่าง และส่งเสริมให้ทำความดี ยึดมั่นความถูกต้อง รักษาคำพูดและสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน มีความซื่อสัตย์สุจริตน่าเชื่อถือ สุจริตไม่คดโกง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน

ด้านวิสัยทัศน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ มองการณ์ไกล ทันสถานการณ์ ส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นและจังหวัด และทำงานอย่างเป็นรูปธรรม มีเป้าหมายมีนโยบายในการทำงาน และยึดมั่นในอุดมการณ์ มีความคิดริเริ่มในการทำงาน

ด้านบุคลิกภาพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ที่มีความทันสมัยทางความคิด มีลักษณะความเป็นสากลพร้อมๆ กับลักษณะของความเป็นไทย บุคลิกเปิดเผย การมีทัศนคติที่ดีและมีมนุษยสัมพันธ์ ไม่มีพฤติกรรมฝ่าฝืนกฎหมาย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านความรู้ความสามารถ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำควรมีความรู้และมีความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีประกอบการตัดสินใจ อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและความถูกต้องในการทำงาน
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรเป็นแบบอย่างในการมีความประพฤติที่ดีงามเป็นแบบอย่าง
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำจะต้องเป็นผู้แนะนำเจรจาต่อรอง ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี มีเป้าหมาย และคาดการณ์ได้อย่างแม่นยำ
4. ด้านบุคลิกภาพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำควร มีความสุขุมรอบคอบ น่าเชื่อถือ เชื่อมมั่นในตนเอง และมีความเป็นผู้นำ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ด้านความรู้ความสามารถ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรมีความรู้และมีข้อมูลที่ทันสมัย อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและความถูกต้องในการทำงาน
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรเป็นนักประสานความเข้าใจของทุกฝ่าย สามารถบริหารความขัดแย้งระหว่างบุคคลและประสานประโยชน์ให้เกิดกับองค์กรได้

3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะต้องเป็นผู้แนะนำ เจรจา ต่อรอง ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี มีเป้าหมาย และคาดการณ์ได้อย่างแม่นยำ

4. ด้านบุคลิกภาพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำควรมีบุคลิกภาพที่ดี มีความสุขุมรอบคอบ มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีขอบเขตที่เหมาะสมตามกาลเทศะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อการได้รับการเลือกตั้ง”

2. ควรวิจัยเรื่อง “นโยบายที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

3. ควรวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพในการสื่อสารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อประชาชน”

4. ควรวิจัยเรื่อง “จริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนเลือกตั้งและหลังเลือกตั้ง”

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ กล้าดลุมบอน. (2557). *คุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิราพร น้ำฟ้า. (2556). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีในทรรศนะของบุคลากรเทศบาลตำบลเกล็ดแก้ว อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี* (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยวัฒน์ กุลศักดิ์วิมล. (2557). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครพนม* (วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พระมหามานะ พุทธิวิริโย (นามนท). (2555). *ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิชัย ชุมเงิน. (2553). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาโดนตามความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลนาโดน อำเภอนาโดนจังหวัดมหาสารคาม* (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- วีระ ภูระหงษ์. (2550). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ* (งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิริรัตน์ เรืองวงษ์วาร. (2539). *ประวัติศาสตร์การเมืองไทย ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุจินต์ ธรรมชาติ. (2549). *การวิจัยภาคปฏิบัติวิธีคิด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

**การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา***

**Democratic Political Comprehension Enhancement
of People at Phra-Intharaja Sub-District Municipality,
Bang Pa-In District, Ayutthaya Province**

ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ

Pinanong Thongbo

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: pinanong_994@windowslive.com

๒-----๓

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ปัญหา อุปสรรค คือ ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ดังนั้น ควรควรออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง; การเมืองการปกครอง; ระบอบประชาธิปไตย

*Received September 30, 2020; Revised October 6, 2020; Accepted October 25, 2020

Abstract

This article was to study the opinions level for compare people's opinions and to study problems and suggestions of understanding of politics and democratic governance of the people in Phra Intharaja Sub-district Municipality. Using mixed methods, finding the level of people's for enhancing the understanding of politics and democratic governance of the people were at high level. Based on different is not found to be different no aspect the research hypothesis. Problems and obstacles were that for the cooperation in going out to exercise the right to vote. The proposal should go out to exercise the right to vote.

Keywords: Democratic; Political; Comprehension Enhancement

บทนำ

ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ 2 ลักษณะคือ รัฐธรรมนูญ มุ่งจะใช้บังคับเป็นการถาวรโดยที่มีการร่างกันอย่างเป็นระบบ กับรัฐธรรมนูญที่มุ่งจะใช้บังคับเป็นการชั่วคราวซึ่งมักเรียก รัฐธรรมนูญการปกครอง ปัจจุบัน พบว่ามีความพยายามในการพัฒนาต่าง ๆ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล การเงินและงบประมาณ และให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ในหมวดที่ 14 การปกครองท้องถิ่น ตั้งแต่มาตรา 281 ถึงมาตรา 290 รวม 10 มาตรา (อุทัย หิรัญโต, 2530) จากหลักการกระจายอำนาจ และการปกครองตนเองโดยระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ก่อให้เกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ โดยนับแต่ที่ได้ดำเนินการบริหารงาน และพัฒนาเทศบาลในหลายปีติดต่อกันมา ประชาชนยังไม่ได้รับการจัดสรรผลประโยชน์ให้ตรงกับความต้องการ

เท่าที่ควร และยังเป็นการยากที่จะทำให้ประชาชนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติงานสิทธิเสรีภาพทุกประการ ทั้งนี้เพราะวิสัยของมนุษย์มีความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมจึงมีการกระทบกระทั่ง และละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นได้ เพราะประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจความคิดเห็นที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตย และการมีอุดมคติทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย (พระยารักษ์ชัย สุวทุโธ (เจริญศิลป์), 2559)

การตัดสินใจใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาคประชาชนหมุมมาก ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนเข้าสู่ระบบการเมือง การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ (วิทยากร เชียงกูล, 2550) ความสำคัญของประชาธิปไตยท้องถิ่น เริ่มเป็นสิ่งที่ถูกละเลย และถูกลดความสำคัญลงไปมากขึ้นเรื่อย ๆ การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นภายหลังการกระจายอำนาจกลับไม่ได้ทำให้ประชาธิปไตยท้องถิ่นที่เกิดขึ้นเป็นไปตามหลักการปกครองตนเองอย่างแท้จริง เพราะให้ความสำคัญกับการใช้ประชาธิปไตยผ่านตัวแทนเช่นเดียวกับประชาธิปไตยระดับชาติโดยมีการเลือกผู้แทนสำหรับทำหน้าที่การบริหาร และหน้าที่นิติบัญญัติในสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับทำให้ประชาธิปไตยท้องถิ่นที่เกิดขึ้นมีปัญหาไม่ต่างจากประชาธิปไตยระดับชาติ (สถาบันพระปกเกล้า, 2562)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่า ควรศึกษา การเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในระบอบประชาธิปไตย เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตยของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา

อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,002 คน (เทศบาลตำบลพระอินทราชา, 2562) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโรยามาเน่ (สุจินต์ ธรรมชาติ, 2549) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 286 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าเอฟ และการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 และการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลหลัก 8 คน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ด้วยเนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครอง พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีมากที่สุดคือ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 รองลงมาคือ ด้านหลักความเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมาย ด้านหลักเสียงข้างมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครอง พบว่า ประชาชนที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาล

ตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ และรายได้ต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อ การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ พบว่า ไม่ให้ความร่วมมือในออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่เสมอภาคกัน ตามหลักกฎหมายนั้นต้องสร้างความสัมพันธ์ด้วย เสียงข้างมากไม่เคารพเสียงข้างน้อย ข้อเสนอควรออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ควรมีความเสมอภาค ควรสร้างความสัมพันธ์ในการใช้กฎหมาย ควรเคารพเสียงข้างน้อยด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

1. การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน

ประชาชนมีการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน รองลงมาคือ หลักความเสมอภาค และด้านที่น้อยที่สุด คือ หลักเสรีภาพ หลักการปกครองโดยกฎหมาย หลักเสียงข้างมาก ตามลำดับตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรุณา ชันทอง, (2551) ได้วิจัยเรื่อง “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน” พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชนมีความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยต่อการหาที่ดินตนเองมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน

ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่มี เพศ รายได้ต่อเดือน ไม่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พระขรรค์ชัย สุวทุโธ (เจริญศิลป์), (2559) ได้วิจัยเรื่อง “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ” ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่แตกต่างกัน

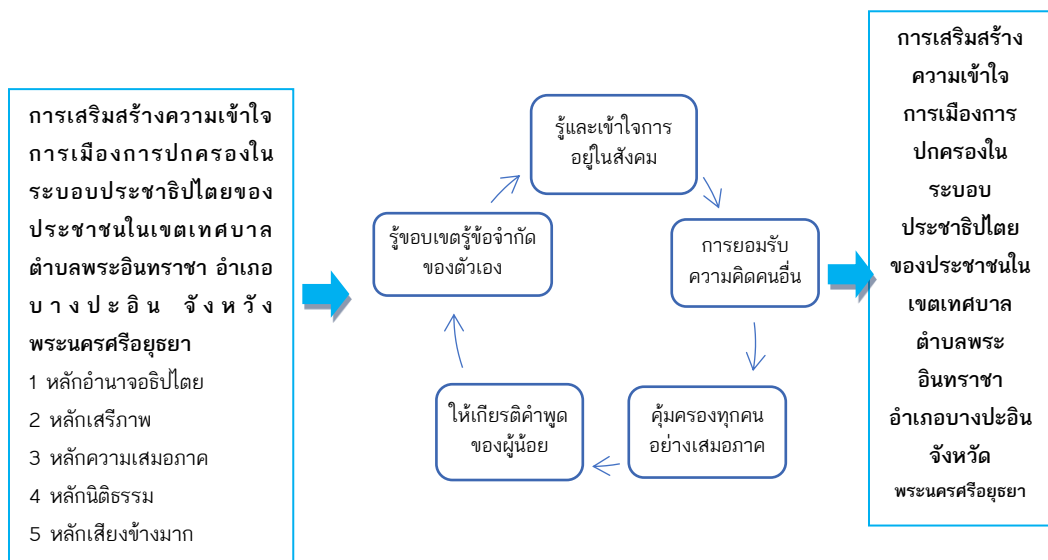
ผลการวิจัย พบว่า อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติเดช สุวรรณณัฏฐ์, (2558) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนอำเภอยะรัง จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนอำเภอยะรัง จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมทั้ง ๓ ด้าน แตกต่างกัน คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการเป็นผู้ชักนำผู้อื่นสนทนาด้านการเมือง

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์, (2551) ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนคร สุราษฎร์ธานี อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย เรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทร์ราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สามารถนำมาสรุปเพื่อไปใช้ประโยชน์จริง

ภาพที่ 1 การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทร์ราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย คือ

1. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้วยหลักสังคหวัตถุ พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เกี่ยวกับอำนาจความรู้และความเข้าใจการอยู่ในสังคม

2. หลักเสรีภาพ ด้วยหลักสังคหวัตถุ พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคมทุกคนมีเสรีภาพเท่าเทียมกันในการแสดงออก

3. หลักความเสมอภาค ด้วยหลักสังคหวัตถุ พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันและการบังคับใช้ ภายใต้กฎหมายเดียวกัน และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน

4. หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม ด้วยหลักสังคหวัตถุ พบว่า

การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องการเคารพเสียงส่วนน้อย โดยการให้หลักกฎหมายต้องใช้ให้เกิดความเป็นธรรม

5. หลักเสียงข้างมาก ด้วยหลักสังคหวัตถุ พบว่า การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนรู้และเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

มีนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

จัดทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัย การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารอ้างอิง

- กรุณา ชันทอง. (2551). *ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตริส ไทยแลนด์ จำกัด มหาชน* (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ชุดิเดช สุวรรณมณี. (2558). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- เทศบาลตำบลพระอินทราชา. (2562). *รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2561 ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง*. สืบค้น 31 ตุลาคม 2562, จาก <http://stat.bora.dopa.go.th>
- พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์. (2551). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี* (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระขรรค์ชัย สุทฺธโธ เจริญศิลป์. (2559). *การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2550). *หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย*. สืบค้น 31 ตุลาคม 2562, จาก [http:// www.Witayakorndub.wordpress.com/2007/06/democratic](http://www.Witayakorndub.wordpress.com/2007/06/democratic).
- สถาบันพระปกเกล้า. (2562). *ประสบการณ์ด้านประชาธิปไตยท้องถิ่นในต่างประเทศ*. สืบค้น 31 ตุลาคม 2562, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.phpสถาบันพระปกเกล้า>.
- สุจินต์ ธรรมชาติ. (2549). *การวิจัยภาคปฏิบัติวิธีลัด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อุทัย หิรัญโธ. (2553). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนไทย* Political Attentiveness of the Youths

พระธงชัย วชิรญาณโน

PhraThongchai Wachirayano

วัดสวรคณิเวส จังหวัดแพร่

Wat sawan niwet Phrae Province

๙๐-----๙๑

บทคัดย่อ

การพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับประชาชนจะเป็นผู้กำหนด เพราะหากประชาชนไม่มีคุณภาพประชาธิปไตยก็ย่อมจะไม่มีคุณภาพตามไปด้วย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อประชาชนต้องมีความสำนึก ทางการเมืองหรือ ความตื่นตัวทางการเมืองเสียก่อน เพราะการตื่นตัวทางการเมืองไม่ได้เป็นเพียง “วิธีการ” เพื่อการพัฒนาทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็น “เป้าหมาย” ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทางการเมือง เพราะหากเกิดความตื่นตัวหรือกระตือรือร้นเคลื่อนไหวในทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่องในทิศทางที่เหมาะสมแล้ว ก็ย่อมสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใสและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

การปลูกเร้าให้ตื่นตัวทางการเมือง จึงเป็นเรื่องของการปลูกจิตสำนึกผู้คนให้หันมาตื่นตัวสนใจกับปัญหาบ้านเมือง เพื่อมุ่งเปลี่ยนทัศนคติอันให้รู้จักมองสภาพความเป็นจริงทางสังคม และเปลี่ยนอัตลักษณ์ของตนเองหรือก็คือ เปลี่ยนความเข้าใจตัวเองให้กลายเป็นผู้กระทำการทางการเมือง ความตื่นตัวในการเข้าไปมีส่วนร่วม

* Received September 8, 2020; Revised September 20, 2020; Accepted October 10, 2020

ทางการเมืองของประชาชน อันจะนำไปสู่แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: กระบวนการกล่อมเกล้า; การเมือง; พลเมือง

Abstract

How will the democratic development of the country be Depending on the people will be determined. Because if the people do not have democratic qualities, then there will be no quality as well. Political participation in democracy Will occur only when People must have awareness. Political or Political awareness first Because political alertness is not just "Methods" for political development only, but also "goals", Of great importance in political development Because if there is alertness or active movement in democratic politics continuously in the right direction then, Would be able to participate in monitoring and inspecting the work of the government to be transparent and truly benefit the people.

Awakening politics It is a matter of raising people's awareness to turn their attention to the problems of the country, to change the viewpoint of the society to see reality and change your identity or is Change one's self-understanding into political actors Alertness in political participation of the people. Which will lead to ways to promote and develop democratic political culture for more efficiency.

Keywords: Refining process; politics; citizen

บทนำ

ประชาธิปไตยจะพัฒนาไปในทิศทางก้าวหน้าและยั่งยืนมากน้อยเพียงใด เงื่อนไขสำคัญขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนในประเทศนั้นๆ ที่จะเข้าใจในสาระสำคัญ และตระหนักถึงคุณค่าของประชาธิปไตย รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เกิดจากการมีสำนึกทางการเมือง และการตื่นตัวทางการเมืองเป็นลำดับแรกก่อน เนื่องจาก

การตื่นตัวทางการเมืองไม่เพียงแต่เป็น วิธีการในการพัฒนาทางการเมืองเท่านั้น หากแต่เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม และสอดคล้องกับประชาธิปไตยสมัยใหม่ (วัฒนา เสงี่ยมพอ, 2555) ทั้งนี้หากประชาชนในสังคมมีสำนึกและมีความกระตือรือร้นทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลให้ประชาธิปไตยมีคุณภาพอย่างที่เราคาดหวังได้ กล่าวคือ ประชาชนเป็นผู้แสดงทางการเมืองมากกว่าจะเป็นผู้ชมทางการเมือง ดังนั้น การตื่นตัวทางการเมือง จึงต้องมีลักษณะที่ต่อเนื่องและมีความเป็นเหตุเป็นผลอันเกิดจากมโนสำนึกของประชาชนที่เข้าใจสภาพการเมืองอย่างถูกต้อง แต่ไม่ใช่เป็นการตื่นตัวที่เกิดจากการปลุกเร้าเพื่อให้เกิดอารมณ์ร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ

การตื่นตัวทางการเมืองที่ผ่านมามีครั้งพบว่าเกิดจากการปลุกเร้าหรือปลุกกระดมให้เกิดการตื่นทางการเมืองเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ทางการเมืองให้กับกลุ่มการเมืองบางกลุ่ม มากกว่าที่จะเกิดจากการปลุกจิตสำนึกประชาชนให้หันมาตื่นตัวสนใจกับปัญหาบ้านเมืองโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตื่นตัวในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจในนโยบายรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลได้รู้ถึงความต้องการของประชาชนผ่านข้อเรียกร้องและข้อเสนอที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน นอกจากนี้

การตื่นตัวทางการเมืองที่ดีต้องคำนึงถึงเหมาะสม กล่าวคือ ไม่เป็นการตื่นตัวไปตามกระแสจนเกินไป จนทำให้กลายเป็นการปลุกกระดมทางการเมืองและก่อให้เกิดวิกฤติความวุ่นวายทางการเมืองของประเทศไทย ซึ่งพบเห็นได้ในหลายเหตุการณ์ที่ผ่านมา เพราะการตื่นตัวทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ประชาธิปไตยเกิดความเข้มแข็งได้ หากดำเนินการอย่างมีขอบเขตที่เหมาะสมเป็นไปตามกฎกติกาที่ร่วมกันกำหนดไว้ แต่หากการตื่นตัวทางการเมืองมีสูงเกินไป จนไม่อยู่ในกรอบกติกาและรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองได้ทั้งหมด อาจจะนำไปสู่ความไร้ระเบียบของระบอบประชาธิปไตยได้ในที่สุด (Huntington, 1971)

การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน

การตื่นตัวทางการเมืองมีมากน้อยเพียงไรจะเห็นได้จากเหตุการณ์รัฐประหาร 2 ครั้งหลังสุด ในปี 2549 และ ปี 2557 ได้พิสูจน์ให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า การ

ตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนคนไทยทุกฝ่ายมีสูง จากเหตุการณ์ดังกล่าวทั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมาได้ทำให้เห็นมิติพัฒนาการเมืองเชิงบวก ประชาชนเกิดความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น อย่างน้อยได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ต่างกับในอดีตที่ผ่านมาประชาชนมีความรู้สึกว่าการบริหารราชการแผ่นดินเป็นหน้าที่ของรัฐบาลแต่เพียงฝ่ายเดียว (ลิขิต ธีรเวคิน, 2558) เนื่องจากประชาชนเกิดความตื่นตัวทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและต้องการเข้ามาตรวจสอบการบริหารงานของรัฐบาล ส่งผลให้รัฐบาลที่จะมาบริหารประเทศต่อจากนี้ไป ก่อนจะดำเนินการอะไรจึงต้องพิจารณาใคร่ครวญเป็นอย่างดีเสียก่อน (เกษียร เตชะพีระ, 2558) การตื่นตัวทางการเมืองดังที่กล่าวมานั้นจะเห็นนัยสำคัญที่น่าสนใจ คือ “ความเหมาะสมและความพอดี” การตื่นตัวทางการเมืองหากมีน้อยเกินไปหรือไม่มีเลยก็จะกลายเป็นความเฉื่อยชาทางการเมือง ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาประชาธิปไตยสมัยใหม่ ในทางกลับกันการตื่นตัวทางการเมืองหากมีมากเกินไป โดยไม่คำนึงถึงขอบเขตกฎกติกาของสังคมก็จะกลายเป็นความวุ่นวายของบ้านเมือง

เมื่อพิจารณาบริบททางการเมืองที่มุ่งแสวงหาสภาพข้อเท็จจริงในเรื่องของการตื่นตัวทางการเมือง ชี้ให้เห็นว่า การตื่นตัวทางการเมืองเป็นเรื่องที่ดี กรณีที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกของประชาชนที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองทุกขั้นตอน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การให้ความสนใจต่อข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การสนทนาปัญหาบ้านเมือง การร่วมรณรงค์หาเสียง การออกไปประท้วงรัฐบาล และการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประเด็นความตื่นตัวทางการเมืองเหล่านี้ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาการเมืองปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่เน้นให้ประชาชนทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ หรือเสมือนหนึ่งว่าเป็นหุ้นส่วนทางการเมืองที่ทุกฝ่ายมีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยร่วมกันอย่างแท้จริง นอกจากนี้การประเมินว่าประเทศใดมีความเป็นประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใดให้ดูที่ประชาชนในประเทศนั้นมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด และการแสดงออกทางการเมืองได้มากน้อยเพียงใด (ระพีพร คณะพล และคณะ, 2560) เสรีภาพในการแสดงออกดังกล่าวนั้นเป็นผลโดยตรงที่จะทำให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ จะเห็นได้ว่า เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมือง

แนวคิดเรื่องความตื่นตัวทางการเมือง

แนวคิดเรื่อง “ความตื่นตัวทางการเมือง” เริ่มถูกนำมาเป็นตัวบ่งชี้สำคัญในการวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในวงกว้างมากขึ้น เนื่องจากถือว่าการตื่นตัวทางการเมือง หรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองตามครรลองของระบอบประชาธิปไตยที่มีรากฐานสำคัญมาจากวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นสามารถผลักดันก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หรือ “อาตมันทางการเมืองแบบประชาธิปไตย” ได้ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2549) และ “ความตื่นตัวทางการเมือง” ต้องขึ้นกับองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. วุฒิกวาททางการเมืองของผู้สมัครและผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รวมทั้งต้องมีความรู้ มีข้อมูลข่าวสาร และต้องมีจิตสำนึกที่จะรักษาไว้ซึ่งการปกครองแบบประชาธิปไตย

2. วัฒนธรรมทางการเมืองต้องเน้นสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรมและน้ำใจนักกีฬา โดยปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งของการเลือกตั้ง

3. การจัดหลักสูตรวิชาที่เกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มุ่งเน้นในการสร้างจิตสำนึกในเรื่องอุดมการณ์ จริยธรรมทางการเมือง มารยาททางการเมือง กระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยนำตัวอย่างการเมืองที่ดีจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งส่วนดีที่เกิดขึ้นในประเทศ เช่น การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ไปอบรมเรื่องความรู้ ค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หรือที่เรียกว่า “อาตมันทางการเมืองแบบประชาธิปไตย” (Democratic Political Self)

ซึ่งสามารถพัฒนาให้เกิดความตื่นตัวทางการเมืองได้ โดยคำว่าอาตมันทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของปัจเจกบุคคล มีดังนี้ 1) บุคคลที่มีสิทธิเสรีภาพ มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์มีสิทธิที่จะดำรงตนภายใต้กรอบกฎหมายของบ้านเมือง ใครจะมาแสดงอำนาจบาตรใหญ่กับตนได้ 2) บุคคลที่มีความเสมอภาคในทางการเมืองและความเสมอภาคต่อหน้า กฎหมายกับผู้ร่วมชาติ การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุ

ความแตกต่างทางศาสนา เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ เพศ ฯลฯ เป็นสิ่งที่ตนจะไม่ยอมให้เกิดขึ้น

3) สิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ถูกรับรองไว้โดยรัฐธรรมนูญ ตนมสิทธิ 4) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น มีสิทธิที่จะประท้วง คัดค้านการกระทำอันใดก็ตาม ที่มาจกหน่วยราชการหรือรัฐบาลที่มีต่อสิทธิขั้นมูลฐานของตนในฐานะที่เป็นประชาชน ผู้เสียภาษี 5) สิทธิทางการเมืองที่จะลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง เลือกผู้ที่จะเป็นผู้แทนในรัฐสภา มีสิทธิในการที่จะกำหนดว่าต้องการ ให้ใครทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร 6) มีความเชื่อมั่นว่าทุกอย่างในสังคมเป็นสมาชิกอยู่นั้น สามารถที่จะทำให้ดีขึ้น ได้ถ่วงร่วมแรงร่วมใจกัน ผลักดันให้สิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้นโดยผ่านกลไกของรัฐ และรัฐมีภาระหน้าที่ใน การตอบสนองความต้องการของชุมชนของตนที่เรียกร้องอย่างสมเหตุสมผล 7) ในฐานะเป็นประชาชนของประเทศจะต้องมีสิทธิที่จะมีข่าวสารข้อมูล แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อตกลงอันใดก็ตามที่ประเทศกำลังจะทำกับประเทศอื่น ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่สนธิสัญญาทางการค้า ภาษีอากร พันธมิตรในทางการเมือง พันธมิตร ในการสงคราม ข้อตกลงแลกเปลี่ยนต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมผลบวกและผลลบ ในฐานะประชาชนจึงมี สิทธิที่จะติดตามหาข้อมูลและแสดงความคิดเห็น 8) ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชน การเมือง ตนมสิทธิที่จะได้เห็นสื่อมวลชนที่มี จริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญที่จะเสนอข่าวที่ถูกต้อง เป็นปากเป็นเสียงให้กับประชาชน และสร้างมาตรฐานที่ถูกต้องและยุติธรรมให้กับสังคม 9) ในฐานะที่เป็นสมาชิกและประชาชนผู้ซึ่งมีความพร้อมในแง่คุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ตนมสิทธิที่จะเปลี่ยนฐานะจากประชาชนผู้มีส่วนร่วม ทางการเมือง มาเป็นการเป็นผู้ปฏิบัติการทางการเมืองโดยการลงเลือกตั้ง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระดับชาติ เพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภา หรือแม้แต่การทำหน้าที่ใน ฝ่ายบริหาร หรือทำหน้าที่อื่นใดที่ตนสามารถจะกระทำได้ตามครรลองของกฎหมาย 10) ในฐานะประชาชน จะต้องมสิทธิที่จะเรียกร้อง คาดหวัง และต่อสู้ให้ตนและสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งเพื่อนร่วมชาติทุกคนดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยมีปัจจัยสี่ มีสิทธิเสรีภาพโดยประกันโดยกฎหมายและบังคับโดยกฎหมาย และมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาการประกอบอาชีพ เพื่อยกฐานะของตนในทางสังคมและเศรษฐกิจ ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

ความตื่นตัวทางการเมืองจึงเป็นที่มาของการแสดงออกทางการเมืองผ่านการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ แต่ไม่ได้มองว่าเป็นเพียง “วิธีการ” ทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็น “เป้าหมาย” สำคัญยิ่งในการพัฒนาทางการเมืองอีกด้วย ด้วยเพราะหากทำให้ประชาชนได้มีความตื่นตัวหรือกระตือรือร้นเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างจริงจังต่อเนื่องในทิศทางที่เหมาะสมแล้ว ก็ย่อมสามารถเข้ามาติดตามและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใสและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง (ถวิลวดี บุรีกุล และโรเบิร์ต บี อัลบริทตัน, 2543)

ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างการตื่นตัวทางการเมือง

เมื่อกล่าวถึงคำว่าความตื่นตัวทางการเมือง นับเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองจากกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งไปสู่กลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่ง คนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง หรือทำให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งของระบบการเมืองตามมา อย่างไรก็ตามภายใต้กระบวนการดังกล่าว ตัวแทนที่จะทำหน้าที่ให้การกล่อมเกลางานการเมือง ได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ คือ 1) ครอบครัว 2) กลุ่มเพื่อน 3) สถาบันการศึกษา และ 4) สื่อสารมวลชน เป็นต้น และองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยทำให้เกิดการปลูกฝังให้ตื่นตัวทางการเมือง เป็นส่วนที่ช่วยให้เยาวชนเกิดการตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น

1. ครอบครัว ควรมีการเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยภายในครอบครัว เพราะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่สามารถได้รับการปลูกฝังจนเกิดเป็นทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมให้แก่สมาชิกในครอบครัว ด้วยวิธีการให้การศึกษาและอบรมสั่งสอน ให้เด็กมีวิธีคิดและวิถีการดำเนินชีวิตที่เอื้ออำนวยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักสิทธิเสรีภาพหน้าที่ของตนเอง มีความอดทนอดกลั้น มีระเบียบวินัย รู้จักเคารพกฎหมายรู้จักการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมหรือการอยู่ร่วมกับคนอื่น เป็นคนที่มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ รู้จักการพัฒนาตนเอง ยอมรับฟังเสียงข้างมาก เคารพเสียงข้างน้อย รู้จัก การประนีประนอม รับฟัง ความคิดเห็น มีความรัก ความเมตตา มีความยุติธรรม ฝึกให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เชื่อมั่นในความสามารถของเด็กมีความสามัคคี มีศีลธรรม และพ่อต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กเห็น เป็นต้น นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นตัวการ ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดทัศนคติทางการเมืองไทย

ในอนาคตของเด็กด้วย จึงถือได้ว่าครอบครัวเป็นโครงสร้างลำดับแรกที่ทำให้มนุษย์ในสังคมได้เรียนรู้ทางการเมือง (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และ สายทิพย์ สุดดิพันธ์, 2526)

2. สถาบันการศึกษา โรงเรียนถือว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญ ที่มีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของคนเรา ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่ยังเป็นเด็ก โดยโรงเรียนจะนำหลักสูตรของวิชาต่างๆ ที่นำมาให้นักเรียนศึกษา ถือได้ว่ามีส่วนสำคัญที่จะเป็นสิ่งที่เกื้อกูลให้เด็กได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองอบรมกล่อมเกล้าให้เด็กได้เป็นพลเมืองดีของประเทศ ทำให้ประเทศมีนักการเมืองที่มีคุณภาพ นอกจากเด็กจะได้เรียนรู้การเมืองตามหลักสูตรของโรงเรียนแล้ว ครูก็จะเป็นบุคคลที่สำคัญมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมือง เด็กนั้นจะเอาตัวอย่างการแสดงออกและคำสั่งสอนของครูเป็นแนวทางปฏิบัติของตนเอง ถ้าครูมีการสอนการถ่ายทอดที่ดีให้แก่เด็ก และเป็นภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่เด็ก เมื่อเติบโตขึ้นก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพที่ดีตามแบบอย่างของครูที่ตนเองได้รับ เมื่อเขาเข้าไปสู่การเมืองเขาก็จะเข้าไปเสริมสร้างแต่สิ่งที่ดีๆ ให้แก่บ้านเมือง เมื่อเด็กพ้นจากโรงเรียนก็จะเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ต้องการแสดงความคิดเห็น ต้องการจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองสถาบันอุดมศึกษาจะเป็นแหล่งกระตุ้นให้คิด นักศึกษามีความกระตือรือร้นทางการเมืองอยากจะนำความรู้ที่ตนเองเรียนมาเพื่อไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการเมือง อยากจะเห็นทิศทางของการเมืองเป็นไปในแนวทางที่ตนเองได้รับการสั่งสอนเรียนรู้จากโรงเรียน จากครูและจากสถาบันอุดมศึกษา

3. กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มปฐมนิเทศประกอบด้วยบุคคลที่มีอายุและฐานะทางสังคมทัดเทียมกัน โดยเฉพาะในช่วงที่เด็กอยู่ในวัยรุ่นและวัยที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลในเรื่องนี้อยู่ไม่น้อย ความแตกต่างในบทบาทระหว่างกลุ่มเพื่อนและครอบครัวคือ ขณะที่ครอบครัวช่วยสร้างการรับรู้การเลียนแบบ ความจงรักภักดีทางการเมืองให้กับเด็ก ๆ ในช่วงระยะเริ่มต้นของชีวิต กลุ่มเพื่อนจะช่วยในช่วงเข้าสู่วัยรุ่นได้โดยการให้การเรียนรู้ทางการเมืองในระดับที่สูงขึ้นจนกระทั่งเด็กสามารถเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในโลกแห่งการเมืองได้ เด็กก็จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนมากกว่าครอบครัว ดังนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้ทางการเมือง เพราะคนเราจะรับแบบอย่างจากเพื่อนเมื่อตอนเด็กๆ ถ้ามีกลุ่มเพื่อนที่มีความคิดการกระทำที่ดีเมื่อโตขึ้นเขาก็จะทำแบบอย่างที่ดีนี้เข้าไปทำความเจริญให้แก่พรรคการเมืองต่อไป

4. สื่อมวลชน เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ช่วยให้เยาวชนเกิดการตื่นตัวทางการเมือง ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือ นิตยสาร สื่ออินเทอร์เน็ต โดยมีหน้าที่ เสนอข่าวสาร เสนอความเห็น บริการการศึกษา ทำหน้าที่ทางด้านบันเทิง และโดยเฉพาะหน้าที่เสนอข่าวและเสนอความเห็น มีผลต่อทัศนคติความโน้มเอียงทางการเมืองของบุคคล เพราะข่าวที่เสนอทุกวัน ส่วนหนึ่งเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเหตุการณ์ทางการเมือง ที่สื่อมวลชนได้ถ่ายทอดจากรัฐบาลมาสู่ประชาชน และในปัจจุบันเครือข่ายสังคมออนไลน์ถือเป็นสื่อสารมวลชนประเภทหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่สาธารณะ และพลังทางการเมืองรูปแบบใหม่ การแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วและกว้างไกล ทำให้ความเห็นสาธารณะและพลังทางการเมืองมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น สื่อสังคมออนไลน์ การเชื่อมต่อกันด้วยระบบการสื่อสารข้อความ ภาพและเสียงผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทำให้พื้นที่สาธารณะแบบเดิมได้เปิดกว้างและมีความเป็นเสรีมากขึ้น

สรุป

"การปลูกเร้าให้ตื่นตัวทางการเมือง" จึงเป็นเรื่องของการปลูกจิตสำนึกผู้คนให้หันมาตื่นตัวสนใจกับปัญหาบ้านเมืองโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อมุ่งเปลี่ยนทัศนคติจุดยืนให้รู้จักมองสภาพความเป็นจริงทางสังคมรอบตัวและเปลี่ยนอัตลักษณ์ของตน หรือก็คือเปลี่ยนความเข้าใจตัวเองให้กลายเป็นผู้กระทำการทางการเมืองที่สามารถเข้าร่วมมีบทบาททำให้การเมืองเปลี่ยนแปลงได้ เพราะมีเช่นนั้นหากประชาชนยังมีความคิดค่านิยม ที่ชอบฝากความหวังไว้กับคนมีอำนาจ ก็ย่อม ไม่สามารถทำให้เกิดการตื่นตัวของประชาชนอย่างแท้จริงได้ จึงต้องช่วยกันรณรงค์ให้ประชาชนตื่นตัวและสนใจต่อการจัดตั้งองค์กรเพื่อเรียกร้องผลักดันการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปทางการเมือง รวมทั้งการปฏิรูปทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการปฏิรูปทางสังคม เช่น การปฏิรูปการศึกษา สื่อสารมวลชน การเลี้ยงดูลูกและการสร้างค่านิยมให้คนนับถือสิทธิเสรีภาพ โดยผ่าน การจัดประชุมเวทีต่างๆ และการแลกเปลี่ยนผ่านรายการ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ เพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขนานใหญ่ ที่จะทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและตื่นตัวทางการเมืองเพิ่มขึ้น

ดังนั้น การปลุกเร้าและการตื่นตัวทางการเมืองจะเกิดขึ้นได้ส่วนหนึ่งจึงต้องผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะ ผู้นำทางการเมือง จำเป็นต้องผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น อันจะส่งผลต่อการเกิด วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนที่สร้าง “ความตื่นตัวทางการเมือง” ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้ใน “การปกครองตนเอง” ตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย โดยไม่ยึดติดอยู่กับ “ผู้นำ” หรือบุคคลใดเพื่อติดตามตรวจสอบการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรมแก่ประชาชนโดยรวม อีกทั้งยังเข้าถึงแก่นแท้หรือต้นตอของปัญหาในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ หรือปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนก็ตาม ปัญหาทั้งหมดเหล่านี้จะหมดไปได้หากประชาชนเกิดการตื่นตัวและเฝ้าระวังติดตามตรวจสอบและถ่วงดุล (check and balances) การทำงานของภาครัฐอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- เกษียร เตชะพีระ. (2558). รัฐธรรมนูญไทย มองไปข้างหน้า. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถวิลวดี บุรีกุล และโรเบิร์ต บี อัลบริททัน. (2543). ความต่อเนื่องของประชาธิปไตยในประเทศไทย: การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา 2543. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุกติพันธ์. (2526). ข่าวสารทางการเมืองของคนไทย. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- ระพีพร คณะพล และคณะ. (2560). นวัตกรรมการสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางการบริหารงานท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีศาสตร์ลุ่มแม่น้ำโขงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการบริหารท้องถิ่น, 10(3), 52-76.
- ลิขิต อธิเวดิน. (2549, 16 กุมภาพันธ์). การพัฒนาอัตรากำลังทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแบบประชาธิปไตย. ผู้จัดการรายวัน, น.13.
- _____. (2558). ทิศทางการปฏิรูปการเมืองไทย: ทางออกหรือทางตัน. กรุงเทพฯ: ประชาไท.

วัฒนา แซ่ไฟเราะ. (2555). *ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยช่วงปี 2549-2554*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

Dawson, R. & Prewitt K. (1969). *Political Socialization*. Boston: Little Brown.

Huntington S. (1971). The Change to Change: Modernization Development and Politics. *Comparative Politics*, 3(3), 283-322.

ผู้สูงอายุ : ปัญหาสุขภาพจิตและแนวทางพัฒนาภาพจิต*

Elderly: Mental Health Problems and Guidelines for Mental Development

รัชชัย สมอเนื้อ

Thawatchai Samornuea

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: cio.pravit@gmail.com

๗-----๗

บทคัดย่อ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.8 ในปี 2537 เป็นร้อยละ 16.7 ในปี 2560 และยังพบแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ของผู้สูงอายุไทยที่อยู่คนเดียวหรืออยู่กับคู่สมรสเท่านั้น และเมื่อพิจารณาภาวะพึ่งพิง พบว่า ประชากรวัยทำงาน 100 คน จะต้องรับภาระประชากรสูงอายุและวัยเด็ก 51 คน และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 64 คน ในปี 2570 ซึ่งหากไม่มีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดีอาจก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม แรงงานและสุขภาพโดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นวัยที่ร่างกายมีความเสื่อมตามวัย ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพมากมาย อีกทั้งมีสุขภาพจิตเพิ่มขึ้น ทั้งความรู้สึกด้อยค่า ซึมเศร้า รู้สึกเป็นภาระคนอื่น น้อยใจ และปัญหาทางสังคม เช่น การถูกทอดทิ้ง การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้นแนวทางในการแก้ปัญหาสุขภาพจิตของผู้สูงอายุจึงมีทางเลือกอยู่หลายแนวทางจากมุมมองของนักวิชาการและในมุมมองตามหลักพระพุทธศาสนาแล้วแต่นำมาบรรเทาเบาบางปัญหาสุขภาพจิตในผู้สูงอายุได้

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ; สุขภาพจิต; พระพุทธศาสนา

*Received September 15, 2020; Revised September 26, 2020; Accepted October 10, 2020

Abstract

Nowadays, Thailand is entering an aging society. According to a survey conducted by the National Statistical Office, the elderly have increased from 6.8 percent in 1994 to 16.7 percent. In 2017, there was an increasing trend of Thai elderly living alone or with spouses only. Considering the dependency, it is found that the 100 working-age population will have to bear the burden of 51 elderly and childhood population and is expected to increase to 64 people in 2027. Without a good management plan, it may cause economic, social, labor, and health problems, especially among the elderly who are physically aging. Causing many health problems. Also have increased mental health problems. Both inferior knowledge, depressive values, burdens, hurt feelings and social problems. Such as neglect. Adapting to the environment, etc. Therefore, the ways to solve the mental health problems of the elderly, there are many options from the perspective of academics and from the Buddhist principles. All can be used to alleviate sparse mental health problems in the elderly.

Keywords: elderly; mental health; Buddhism

บทนำ

สถานการณ์ผู้สูงอายุในสังคมไทยปัจจุบัน ยังไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลมากนัก ในขณะที่ จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นสูงในแต่ละปี และ ในปัจจุบันเป็นที่ตระหนักและยอมรับกันว่า ในอนาคต จำนวนประชากรในวัยสูงอายุจะเพิ่มมากขึ้น ย่อมจะส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ ทั้งทางด้าน โครงสร้างทางประชากร ด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ผลจากความเจริญก้าวหน้า ทางด้านการแพทย์ และสาธารณสุข และความสำเร็จของการวางแผนครอบครัวที่สามารถควบคุมการเพิ่มของประชากรในวัยเด็กและวัยหนุ่มสาว หรือสามารถ ลดอัตราการเกิดได้อย่างรวดเร็วตามเป้าหมายภายในระยะเวลาอันสั้น การลดลงอย่างรวดเร็วของ ภาวะเจริญพันธุ์ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอายุของประชากร ซึ่งหมายถึงว่า อีกไม่กี่ปีข้างหน้า

อัตราการพึ่งพิงของประชากรกลุ่มผู้เยาว์จะลดลง ในทางตรงกันข้ามอัตราการพึ่งพิงของประชากรกลุ่มผู้สูงอายุจะเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการที่สัดส่วนและจำนวนของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นเช่นนี้ ย่อมมีผลกระทบทั้งต่อกลุ่ม ผู้สูงอายุเอง และกลุ่มประชากรในช่วงวัยอื่น ๆ ในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการแพทย์ สาธารณสุข สวัสดิการและสังคม ประกอบกับการที่ประเทศไทยมีเป้าหมายและแนวโน้มในการพัฒนาประเทศจากประเทศเกษตรกรรมเป็นประเทศอุตสาหกรรม ในช่วงที่ผ่านมา ได้นำมาซึ่งการ เปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาของผู้สูงอายุอาจจะมีหลาย ประการทั้งทางด้านสรีรวิทยา สุขภาพอนามัย จิตใจ เศรษฐกิจ สังคม โภชนาการ ฯลฯ ปัญหา ดังกล่าว ย่อมกระทบโดยตรงต่อผู้สูงอายุเองและต่อประเทศชาติโดยรวม

นิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ”

คำว่าผู้สูงอายุเป็นคำที่ พลตำรวจตรี หลวงอรรถสิทธิสุนทร ได้บัญญัติและนำมาใช้เป็นครั้งแรกในการประชุมแพทย์อาวุโสและผู้สูงอายุจากองค์กรต่างๆ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2505 จนได้รับการยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นคำที่ไพเราะ ให้ความรู้สึกที่ดีกว่าคำว่า “คนแก่” หรือ “คนชรา” มาจากภาษาบาลีว่า “ชรา” หมายถึง ความแก่ด้วยอายุ ชำรุดทรุดโทรม คำว่า “ชรา” หรือ “Senescent” มาจากภาษาละตินว่า “Senex” หมายถึง “คนสูงอายุ” ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Elderly” หรือ “Aging” หรือ “Older Persons” นอกจากนี้ยังมีคำที่ใช้เรียกขาน “คนสูงอายุ” จำนวนมาก เช่น คำว่า คนแก่ คนชรา คนวัยทอง คนไม้ไผ่ ผึ่ง เป็นต้น ล้วนแล้วแต่มีความหมายว่า “คนแก่” ทำให้ไม่เป็นที่น่าฟังของผู้ที่ถูกเรียกขาน ดังนั้นจึงได้บัญญัติศัพท์คำว่า “ผู้สูงอายุ” ขึ้นใช้เป็นครั้งแรกในเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2512 ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเพื่อยกย่องให้เกียรติแก่ผู้สูงอายุ (Sasiphat Yotphet, 2006)

ทั้งนี้องค์การสหประชาชาติมีมติที่ A/Res/50/141 เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2539 (ค.ศ. 1996) เสนอให้สมาชิกสหประชาชาติสร้างกรอบความคิดและเตรียมการสำหรับปีสากลผู้สูงอายุ โดยมีมติข้อที่ 14 สหประชาชาติมีมติให้ใช้คำว่า “Older Persons” แทนคำว่า “The Elderly” เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของ

สหประชาชาติว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุเป็นผลให้ปีและวันผู้สูงอายุใช้คำว่า The International Years Of Older Persons And The International Day Of Older Persons อย่างไรก็ตามคำภาษาอังกฤษที่หมายถึง ผู้สูงอายุ เป็นหลักตามมติขององค์การสหประชาชาติ (United Nations,2020) สำหรับประเทศไทย ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป (Ministry of Social Development and Human Security, 2004) ทั้งชายและหญิง โดยนับอายุตามปฏิทินเป็นมาตรฐานสากลในการเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งทางราชการไทยได้กำหนดให้เป็นเกณฑ์ในการเกษียณอายุราชการของข้าราชการด้วย (National Elderly Promotion and Coordination Committee, 2002)

สถานการณ์ผู้สูงอายุในปัจจุบัน

การสูงวัยของประชากรเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราเกิดที่ลดลง และผู้คนมีอายุยืนยาวขึ้น ในรอบครึ่งศตวรรษที่ผ่านมาประชากรโลกมีอายุสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี 2018 โลกของเรามีประชากรรวมทั้งหมด 7,633 ล้านคน และมีประชากรสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป 990 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 13 ของประชากรทั้งหมด เท่ากับว่า โลกของเราได้กลายเป็นสังคมสูงอายุมาหลายปีแล้วตามการคาดประมาณของสหประชาชาติ ประชากรสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปในโลกนี้จะมีจำนวนครบ 1,000 ล้านคน ในต้นปี 2019 (Department of Elderly Affairs,2020) ในปี 2018 สหประชาชาติคาดประมาณว่า ประชากรทั้งหมดในอาเซียนมี 654 ล้านคน ในจำนวนนี้มีประชากรสูงอายุเป็นจำนวน 67 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด เท่ากับว่า อาเซียนได้เข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุในปี 2018 นี้เอง ประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นสังคมสูงอายุไปแล้ว 4 ประเทศ คือ สิงคโปร์ (20%) ไทย (18%) เวียดนาม (12%) และมาเลเซีย (10%) คาดประมาณว่าประเทศเมียนมาจะเป็นสังคมสูงอายุในปี 2019 ตามมาด้วยอินโดนีเซียจะเป็นสังคมสูงอายุในอีก 2 ปีข้างหน้า (Department of older persons, 2019)

ในขณะที่ประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่ “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า การจัดสร้างระบบและนโยบาย เพื่อบริการประชากรกลุ่มนี้จึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะรัฐจำเป็นต้องทำความเข้าใจสถิติโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงลักษณะ

โดยรวมของกลุ่มผู้สูงอายุให้มากที่สุด เพื่อการออกแบบระบบที่สามารถช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริง จากข้อมูลของมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย และสถาบันวิจัยสังคมและประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล ระบุว่า ในปี 2560 ประเทศไทยมีประชากรผู้สูงอายุ (บุคคลที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี) อยู่ราว ๆ 11.3 ล้านคน (คิดเป็นร้อยละ 17.1 ของประชากรทั้งหมดในประเทศไทย) แบ่งเป็นผู้สูงอายุเพศชาย ร้อยละ 44.9 และผู้สูงอายุเพศหญิง ร้อยละ 55.1 (Thai Health Promotion Fund, 2020) และในปี 2561 ประเทศไทยมีประชากรทั้งหมด (ไม่รวมแรงงานข้ามชาติ) 66 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นผู้สูงอายุ 12 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 18 ของประชากรทั้งหมด ประเด็นท้าทายที่สำคัญคือ ประชากรไทยกำลังมีอายุสูงขึ้นอย่างรวดเร็วมากอีก 4 ปีข้างหน้า เราจะเป็น “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” เมื่อสัดส่วนผู้สูงอายุถึงร้อยละ 20 และอีก 20 ปีข้างหน้า สัดส่วนประชากรสูงอายุจะสูงขึ้นถึงร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมด อีก 20 ปีข้างหน้า จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จะลดลงจาก 12 ล้านคน เหลือ 9 ล้านคน คนในวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี จะลดลงจาก 44 ล้านคนเหลือ 37 ล้านคน (Department of older persons, 2019)

ปัญหาสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในปัจจุบัน

ประเทศไทยกำลังถึงจุดเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Population) จำนวนผู้สูงอายุในปัจจุบันมีประมาณ 7 ล้านคน และคาดว่าในปี พ.ศ. 2563 ยอดผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นถึง 11 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 17 ของประชากรทั้งประเทศ (Institute for Population and Social Research, 2007) จากการที่มีผู้สูงอายุจำนวนมากย่อมส่งผลกระทบต่อระบบสังคมโดยรวม เพราะผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีสารพัดปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ ทั้งเรื่องสุขภาพกาย จิต อารมณ์ สังคม เศรษฐกิจ ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น แต่ผลจากการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมตามกระแสวัตถุนิยม ทำให้ลูกหลานจำนวนมากละทิ้งครอบครัว เรือกวสวไรณา อพยพเข้ามาขายแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและการบริการในเมืองใหญ่ ทอดทิ้งผู้สูงอายุไว้เฝ้าบ้าน ทำให้ความสัมพันธ์ของครอบครัวลดลง ลูกหลานขาดความตระหนักในการให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ

จากการศึกษาหนังสือคู่มือเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุได้กล่าวถึงปัญหาของผู้สูงอายุ โดยได้สรุปปัญหาหลักๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ 1) ปัญหาสุขภาพ สุขภาพร่างกายเป็นขบวนการต่อเนื่องของชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย การจะมาเร่งบำรุงสุขภาพเมื่อวัยสูงอายุเป็นเรื่องสายไปเสียแล้ว คนเมื่อเกิด-เด็ก-หนุ่มสาว จนถึงผู้ใหญ่ มีสุขภาพแข็งแรง เมื่อสูงอายุก็มีสุขภาพแข็งแรง ในทางกลับกันคนที่สุขภาพอ่อนแอเมื่อเด็ก พอสูงอายุก็มีสุขภาพอ่อนแอด้วย ปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุปัจจุบันจำเป็นต้องคำนึงถึง 1.1) การส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ 1.2) การป้องกันโรคไม่ให้เกิด 1.3) การตรวจดูแลรักษาแต่เนิ่น ๆ ทั้ง 3 ประการ เป็นเรื่องสำคัญ เพราะคนสูงอายุมีภูมิคุ้มกันต่ำ สารพัดโรคภัย ถ้าปล่อยให้เป็นโรคหรือแม้แต่เป็นโรครักษาต่างๆ อัตราตายก็สูง 2) ปัญหาเศรษฐกิจและรายได้ ผู้สูงอายุเมื่ออายุมากขึ้นก็ต้องเกษียณอายุ ทำให้ขาดรายได้ แม้การทำงานของตนเองไม่มีเกษียณอายุ เช่น เกษตรกร สมรรถภาพจะต่ำลง ทำให้รายได้ต่ำลง ถ้าหากผู้สูงอายุเป็นผู้มีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีมาก่อนและมีการเก็บหอมรอมริบไว้ใช้ในยามสูงอายุจะไม่มีปัญหา แต่ถ้าผู้สูงอายุมีสถานภาพทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่มีเงินเก็บ ยามแก่ชราจะเกิดปัญหา เพราะประเทศไทยยังไม่มีบำนาญให้ผู้สูงอายุเหมือนประเทศที่เจริญแล้วหลายประเทศทางยุโรปและอเมริกา ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุไทยมักได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากลูกหลาน ญาติพี่น้องตามประเพณีที่สืบทอดกันมา 3) ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยและผู้ดูแลยามแก่ชราและเป็นโรคเรื้อรัง เมื่อผู้สูงอายุอายุมากขึ้นจนถึงอายุ 80 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มักมีความพิการบางอย่าง จำเป็นต้องมีผู้ดูแล โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวร่างกาย ดังนั้น เรื่องนี้น่าแก้ไขได้ด้วยการที่พยายามรักษาวัยฉกรรจ์ไทยที่ผู้สูงอายุก็ยังคงอยู่ในครอบครัวไปเรื่อยๆ หน้าที่ดูแลผู้สูงอายุเป็นของลูกหลาน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุดที่ควรรักษาไว้ให้ยืนยาวตลอดไป ไม่เป็นการดีที่สร้างบ้านพักคนชรา แล้วแยกคนชราออกจากลูกหลาน เว้นแต่คนชราที่ขาดลูกหลานเท่านั้นจึงสมควรจะมีบ้านพักคนชราให้ (Bunlu Siriphanich, 1992)

การพัฒนาสุขภาพจิตตามแผนพัฒนาสุขภาพจิตแห่งชาติ พ.ศ. 2561-2580

ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับบริบทนี้ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย มีการดำเนินงานด้านสุขภาพจิต (Mental Health in Thailand 4.0) ภายใต้สาธารณสุขไทย 4.0 ตอบสนองต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคงที่ขับเคลื่อนด้วยการสร้างการมีส่วนร่วม (Inclusive Growth Engine) เพื่อให้หลุดพ้นจากกับดักความเหลื่อมล้ำในสังคม ด้วยการเตรียมเมล็ดพันธุ์คนไทยชุดใหม่ให้พร้อมก้าวสู่โลกที่หนึ่ง เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นพลเมืองที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง เป็นพลเมืองที่ตื่นรู้มีจิตสาธารณะ และทำประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยขับเคลื่อนผ่านแผนพัฒนาสุขภาพจิตแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2561 - 2580) (Department of Mental Health, 2020) ที่มีกระบวนการจัดทำตั้งแต่ธันวาคม 2559 ในรูปแบบคณะทำงานจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์สุขภาพจิตแห่งชาติ 20 ปี คณะอนุกรรมการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์สุขภาพจิตแห่งชาติ และคณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence-based) อย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานใน/นอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ด้วยการดำเนินงาน 4 ยุทธศาสตร์อย่างประสานสอดคล้องกัน ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตตลอดช่วงชีวิต 2) ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวช 3) ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนและผลักดันมาตรการทางกฎหมาย สังคมและสวัสดิการ 4) ยุทธศาสตร์พัฒนาวิชาการและกลไกการดำเนินงานด้านสุขภาพจิต อันจะนำไปสู่เป้าหมายหลัก คือ “คนไทยมีปัญญา อารมณ์ดีและมีความสุข อยู่ในสังคมอย่างทรงคุณค่า”

การพัฒนาความสุขภาพจิตผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา

ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้มีแนวทางในการพัฒนาสุขภาพจิตไว้ดังนี้

1. พัฒนาสุขภาพจิตด้วยการให้ทาน การให้ทานโดยส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักจะทำทานเป็นประจำทุกวัน จนเกิดเป็นความเคยชินในการให้ทาน สามารถทำได้ง่าย ๆ หลายอย่าง เช่น การทำบุญ ตักบาตร โดยอาจคอยใส่กับพระภิกษุหรือสามเณรที่เดินบิณฑบาตอยู่ในละแวกบ้าน หรือนำเอาข้าวปลาอาหารไปถวายพระที่วัดหรือจะถวายสังฆทาน คือการถวายแก่สงฆ์โดยไม่เจาะจงภิกษุรูปหนึ่งรูปใด ซึ่งทำได้หลากหลายวิธีด้วยกันเช่น การนำสิ่งของไปถวายที่วัด หรือนิมนต์คณะสงฆ์มารับที่บ้าน แต่ที่นิยมทำกันมาก คือ การทำบุญเลี้ยงพระเนื่องในโอกาสสำคัญต่าง ๆ เช่น ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญวันคล้ายวันเกิด เป็นต้น

2. พัฒนาสุขภาพจิตโดยการรักษาศีลโดยให้ผู้สูงอายุรักษาศีล 5 หลังจากตื่นนอนขึ้นมาในตอนเช้าแล้วทำการนั่งสงบจิตก่อนจะลุกขึ้นไปทำกิจกรรมต่าง ๆ แล้วทำการสมาทานศีล 5 เพื่อที่จะรักษาศีลให้ดีภายใน 1 วันนี้โดย ไม่ให้ผิดซ้ำอีกเหมือนวันที่ผ่านมา แล้วค่อยออกไปใช้ชีวิตตามปกติ ผู้สูงอายุมีความสุขทางจิตวิญญาณจากการรักษาศีลเพราะเชื่อว่าเมื่อรักษาศีลแล้วจะทำให้ได้อานิสงส์นานัปการ

3. พัฒนาสุขภาพจิตโดยการเจริญสติภาวนา การเจริญสติภาวนามีวิธีการปฏิบัติ คือ ให้ผู้สูงอายุกำหนดติดตามความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ที่เข้ามาในร่างกาย และจิตใจของตน โดยไม่มีความยินดีหรือยินร้าย หรือเข้าไปในความรู้สึกของตนว่าดีหรือไม่ดีแต่อย่างใดเพียงแต่คอยเฝ้าดูว่าหากมีความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เป็นต้นว่า รู้สึกคัน หรือได้ยินเสียงหนึ่งเสียงใด ก็ไม่เข้าไปคิดพิจารณาต่อไปว่าความรู้สึกที่ตนได้รับขณะนี้เป็นอย่างไร ไม่เข้าไปพิจารณาว่าเสียงนั้นเป็นอย่างไร เพียงแต่กำหนดรู้อย่างเดียวว่า ขณะนี้มีความรู้สึกอย่างนี้เกิดขึ้น และมีเสียงอย่างนี้ที่ได้มากระทบกับ پوستประสาทของตน ไม่มีการกำหนด คำภาวนาไม่ต้องท่องคาถาแต่ประการใด บ่อยใจให้สบายและให้จิตของตนสบายเป็นธรรมชาติ หากจิตคิดฟุ้งซ่าน คิดกังวลเรื่องต่าง ๆ ให้เฝ้าดูจิต ให้คิดไปตามเรื่องนั้น ๆ โดยประคองสติให้รู้วาทะขณะจิตของตนกำลังคิดเรื่องนั้นเรื่องนี้อยู่ หรือรู้สึกอยู่โดยไม่เข้าไปพิจารณาหรือครุ่นคิดว่าเป็นความรู้สึกนึกคิดที่สำคัญหรือไม่สำคัญชอบหรือไม่ชอบ เพียงแต่เฝ้าดูอย่างมีสติ และไม่ต้องอาศัยความ

พยายามใด ๆ ทั้งสิ้น พบว่าการปฏิบัติดังกล่าวเพียง 10 นาที จะเห็นผลว่าจิตใจของผู้สูงอายุจะสงบลง และมีความคิดที่ปลอดโปร่งขึ้นผู้สูงอายุเกิดความเข้าใจในตนเองมากยิ่งขึ้น อารมณ์ที่ขุ่นมัวจะลดน้อยลง และมีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลมากยิ่งขึ้น การบำเพ็ญจิตภาวนาโดยการกำหนดลมหายใจเข้าออกนั้นในพระพุทธศาสนามีวิธีปฏิบัติสมาธิภาวนาที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมาก และเป็นวิธีการที่พระพุทธเจ้าทรงรับรองไว้ว่าทรงเจริญอานาปานสตินี้ จนทำให้ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณได้ในการกำหนดลมหายใจเข้าออกทำร่วมกับการท่องคำภาวนา หรือบริกรรม “พุทโธ” ซึ่งเป็นการทำจิตภาวนาสองอย่าง คือ อานาปานสติ และพุทธานุสสติในเวลาเดียวกันหรือไม่ทำร่วมกับการท่องคำภาวนาใด ๆ เพียงแต่กำหนดความรู้สึกที่ปลายจมูกถึงลมหายใจผ่านเข้าออกโดยหลับตา หรือไม่หลับตา ซึ่งหากเริ่มปฏิบัติใหม่ การหลับตาจะช่วยให้จิตสงบและเป็นสมาธิได้ง่าย นอกจากนี้ยังสามารถปฏิบัติได้ในทุกอิริยาบถ ทั้งนั่ง นอน ยืน โดยการจดจ่อที่ลมหายใจเข้าออกให้นานที่สุด ไม่นึกถึงสิ่งอื่นจะทำให้จิตสงบ และเกิดสภาพของความรู้สึกกายเบาใจเบา หรือเกิดความรู้สึกปีติ หลังจากนั้นการอธิษฐานจิต เพราะว่าการอธิษฐานจิตนั้นเป็นการปฏิบัติธรรมอย่างหนึ่ง การอธิษฐานจิตไม่ใช่การสวดอ้อนวอนเพื่อขอต่อพระผู้เป็นเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ตนได้บรรลุผลในสิ่งที่ตนเองปรารถนา แต่เป็นการใช้ปัญญาในการพิจารณาความเป็นจริงของชีวิตตนและวางแผนที่จะให้สิ่งที่อันเป็นเป้าหมายของชีวิตของตนนั้นได้บรรลุผลตามที่ต้องการ ด้วยความจริงใจและบริสุทธิ์ใจ

สรุป

ประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่ “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า การจัดสร้างระบบและนโยบาย เพื่อรองรับประชากรกลุ่มนี้จึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะรัฐต้องทำความเข้าใจสถิติโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงลักษณะ โดยรวมของกลุ่มผู้สูงอายุให้มากที่สุด เพื่อการออกแบบระบบที่สามารถช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริง จากภาวการณ์ดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุหลายด้านทั้งด้านสุขภาพ ด้านสุขภาพจิต ซึ่งปัญหาต่างๆ ของผู้สูงอายุสามารถแบ่งได้เป็นปัญหาหลักๆ 2 ด้านที่สำคัญ คือ 1) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในของผู้สูงอายุ เช่น ปัญหาด้าน

สติปัญญา ปัญหาด้านสุขภาพร่างกายที่เสื่อมถอยลงตามธรรมชาติ ปัญหาด้านจิตใจ เช่น ภาวะความเครียด กอดดัน ว้าวุ่น และปัญหาจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2) ปัญหาจากปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านการปรับโครงสร้างทางสังคม ปัญหาการไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปัญหาทางด้านการขาดโอกาสทางการศึกษา เป็นต้น ดังนั้น จากสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุทั้งปัญหา ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ปัญหาด้านสุขภาพกาย ปัญหาด้านสุขภาพจิต ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านเศรษฐกิจ ได้ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต และการดำเนินชีวิตในสังคมของผู้สูงอายุ ทั้งนี้สาเหตุของปัญหาต่างๆ ไม่ได้เกิดจากผู้สูงอายุเองทั้งหมด แต่ส่วนหนึ่งเกิดจากครอบครัวบุตรหลาน และสังคมที่ขาดความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง ไม่เข้าใจในสภาพการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ อารมณ์ของผู้สูงอายุทำให้เกิดปัญหานำไปสู่การปล่อยปละละเลยไม่สนใจใยดี และทอดทิ้งในที่สุด ดังนั้นแนวทางในการบรรเทาเบาบางปัญหาสุขภาพจิตของผู้สูงอายุนั้นหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลโดยการกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะด้วยการออกแผนพัฒนาสุขภาพจิตแห่งชาติ พ.ศ.2561-2580 เพื่อเป็นแผนแม่บทในการดูแลผู้สูงอายุด้านสุขภาพจิตโดยเฉพาะ นอกจากนี้การดูแลสุขภาพจิตตามแนวพระพุทธศาสนาก็เป็นอีกทางเลือกที่สำคัญในการดูแลแบบคู่ขนานของผู้สูงอายุในสังคมไทย

เอกสารอ้างอิง

- Bunlu Siriphanich. (1992). *Preparation manual before retirement*. Bangkok: PT Best Company Supply Limited.
- Department of Elderly Affairs. (2018). *Situation of the Thai Elderly 2018*. Retrieved January 20, 2020, from <http://www.dop.go.th/en/know/2/261>
- Department of Mental Health. (2020). *National Mental Health Development Plan No. 1 (2018 - 2037)*. Retrieved January 20, 2020, from <https://www.dmh.go.th>

- Institute for Population and Social Research. (2007). *Statistics of the elderly in Thailand*. Bangkok: Mister Copy Thailand.
- Ministry of Social Development and Human Security. (2004). *The Elderly Act 2003*. Bangkok: JS Printing.
- National Elderly Promotion and Coordination Committee. (2002). *The 2nd National Elderly Development Plan 2002 - 2021*. Bangkok: Office of the Prime Minister.
- Sasiphat Yotphet. (2006). To be old but not afraid if (society) prepare. *Newsletter National Health Foundation: Chiang Mai*, 5(2),
- Thai Health Promotion Fund. (2019). *ThaiHealth. Situation of the elderly in 2019*. Retrieved January 20, 2020, from <https://vulnerablegroup.in.th>
- United Nations. (2020). *Universal Declaration of Human Rights*. Retrieved January 20, 2020, from <http://www.un.org/overview/rights.html>

พระสงฆ์กับการเมืองไทย*

Buddhist monks and Thai politics

ประคอง มาโต, พระครูอุทิศธรรมพินัย (ประดอน ปริปุณโณ)

Prakong Mato, Phrakhru uthis thamaphinay (Pradon paripunno)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: prakong_99@hotmail.com

๙-----๖

บทคัดย่อ

เนื้อหานี้มีจุดที่จะนำเสนอ ใจประเด็นให้กับผู้ที่ได้ศึกษาและค้นคว้า ว่าพระสงฆ์ที่มีข้อห้ามหรือข้อบังคับที่เรียกว่า วินัยบัญญัติ เป็นข้อบัญญัติที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้ไว้ว่า พระสงฆ์สามารถยุ่งเกี่ยวกับการเมืองได้หรือไม่เพราะอะไร จากค้นคว้า ในพระวินัยบัญญัติไม่มีข้อห้ามพระสงฆ์ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองหรือลงเล่นการเมืองแต่อย่างใด มีเพียงแต่กฎหมายคณะสงฆ์หรือเรียกอีกอย่างว่ากฎหมายเถรสมาคมได้กำหนดห้ามพระสงฆ์เกี่ยวข้องกับการเมือง แต่พระสงฆ์เป็นที่เลื่อมใสศรัทธา จึงทำให้พระสงฆ์ไม่เหมาะสมกับการที่จะเล่นการเมือง หรือยุ่งกับการเมืองแต่เป็นผู้อยู่เหนือการเมือง ควรจะเป็นผู้ที่ให้แนะนำและเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาทางการเมือง

คำสำคัญ: พระสงฆ์; การเมืองไทย

Abstract

This content has a point to present Solve issues for those who have studied and researched. That monks who have prohibitions or regulations, called disciplinary law, are provisions that the Lord Buddha has

*Received September 30, 2020; Revised October 6, 2020; Accepted October 25, 2020

said that monks can interfere with politics or not because of what has been done in the research of the law Regarding politics or playing in politics in any way Only the Sangha Law, also known as the Sangha Law, prohibits monks from associating with politics. But the monks are faithful, therefore the monks are not suitable for playing politics Or busy with politics But being above politics Should be those who give advice and those who give political advice.

Keywords: Monks; Thai politics

บทนำ

สถานที่แห่งใดมีสังคมสถานที่นั้นมีกฎหมายกฎหมายเกิดขึ้นพร้อมๆ กับการเกิดขึ้นมาของสังคมนั้น ๆ กฎหมายนั้นถือเป็นระบบที่ใช้ควบคุมสังคม เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอยู่ร่วมกัน เพราะเหตุนี้กฎหมายจึงหมายถึง กฎข้อบังคับของรัฐหรือประเทศ ที่ใช้บังคับความประพฤติของคนในสังคม อันเกี่ยวข้องกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกัน ถ้าใครฝ่าฝืนหรือไม่ประพฤติปฏิบัติตามก็จะต้องมีความผิดและบทที่จะถูกลงโทษ กฎหมายจึงอยู่ในลำดับเดียวกับศาสนาและจรรยา คือ เป็นปรากฏการณ์ทางชุมชนสังคม ที่รวมกลุ่มกัน เพื่อให้สังคมสงบสันติสุข

พระพุทธศาสนามีพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งมีศีล วินัย ดูเหมือนกับกฎหมายบ้านเมือง แต่ในความเป็นจริงแล้วศีลเป็นกฎระเบียบข้อบังคับให้พระภิกษุและอุบาสกอุบาสิกาประพฤติปฏิบัติตาม แต่ศีลหรือวินัยไม่ได้เหมือนหรือมีลักษณะเดียวกับกฎหมาย หากผู้ละเมิดฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษทัณฑ์ ส่วนศีลหรือพระวินัยพระพุทธเจ้าทรงบัญญัติเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติ เพื่อนำตนและสังคมไปสู่ความเจริญ ไปสู่ความสุข ผลหรือโทษมีอยู่ในตัวเป็นการเฉพาะ หากใครละเมิดก็จะได้รับผล คือ วิบากกรรม ที่จะต้องชดใช้ในปัจจุบันและอนาคตอย่างแน่นอน ฉะนั้นศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นกฎหรือข้อที่ควรประพฤติงดเว้น และปฏิบัติเพื่อเป็นไปในทางเจริญ

จะเห็นได้ว่า พระวินัยของพระพุทธศาสนาจึงเป็นรากฐาน การเกิดวัฒนธรรม จารีตประเพณี แล้วได้ถูกพัฒนาการมาเป็นกฎหมายออกมาบังคับใช้สังคม ที่เห็นผล

จึงประกาศกำหนดบทลงโทษให้เห็นทันใดแต่พระวินัยให้เห็นผลก็ต่อเมื่อเจ้าตัวสำนึกผิดในสิ่งที่ทำ ลงโทษให้สำนึกในความดีให้ใส่ใจปิดทางอบาย

การแสดงออกทางการเมืองของพระสงฆ์ผิดพระธรรมวินัยหรือไม่

พระวินัยที่เกี่ยวข้องกับการเมืองข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า ไม่ทรงประสงค์จะให้พระภิกษุไปยุ่งเกี่ยวกับศึกสงครามซึ่งเป็นเรื่องของบ้านเมือง หรือผู้ปกครองบ้านเมือง จะทำการต่อสู้ป้องกันดินแดนของตนหรือการขยายเขตพระราชอำนาจออกไปยังดินแดนต่างๆ ซึ่งการดังกล่าวต้องมีการรบราฆ่าฟันกันตามปกติวิสัยของการสงคราม แต่ไม่ใช่ปกติวิสัยของสมณะที่จะไปร่วมยินดีกับการดังกล่าวด้วย

ความเกี่ยวข้องทางการเมืองที่เราต้องการศึกษา ไม่ได้มีลักษณะของการไปดูกำลังพล การไปพักอยู่ในกองทัพ หรือการไปดูการซ้อมรบ แต่เรากำลังหมายถึงการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การออกไปร่วมชุมนุมของพระสงฆ์ การออกไปร่วมชุมนุมกับฆราวาส เพื่อเรียกร้องบางสิ่งบางอย่างจากรัฐ ซึ่งเมื่อตรวจดูข้อห้ามในพระวินัยก็จะพบว่า ไม่มีข้อห้ามการแสดงออกทางการเมืองในลักษณะดังกล่าวข้างต้น

ในเบื้องต้นก็พอจะสรุปได้ว่า พระวินัยห้ามการไปยุ่งเกี่ยวกับกองทัพ การศึกสงคราม แต่ไม่ได้ห้ามการแสดงออกทางการเมืองในลักษณะอื่นๆ เช่น การแสดงความคิดเห็น หรือการชุมนุม สิ่งที่พระพุทธเจ้าไม่ได้ห้ามไว้นี้ ก่อนจะปฏิบัติควรพิจารณาโดยใช้หลักพระธรรมวินัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการบัญญัติวินัย 10 ประการ ซึ่งมีใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนี้ คือเพื่อความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส เพื่อความเลื่อมใสยิ่งขึ้นของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว (วิ.มหา. 1/20/37.) และในอีกสูตรหนึ่งอธิบายว่า สิ่งใดไม่ได้ทรงห้ามไว้ว่าไม่ควร แต่เข้ากันได้กับสิ่งที่ไม่ควร และขัดกับสิ่งที่ควร สิ่งนั้นไม่ควร แต่สิ่งใดไม่ได้ทรงห้ามไว้ว่าไม่ควร แต่เข้ากันได้กับสิ่งที่ควรและขัดกับสิ่งที่ไม่ควร สิ่งนั้นควร (5/92/131)

2. หลักมหาปเทศ 4 ซึ่งมีใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องว่า การอ้างพุทธพจน์ การอ้างสงฆ์ การอ้างพระเถระจำนวนมาก และการอ้างพระเถระรูปหนึ่งขึ้นว่า คำพูดนี้ได้มาจากแหล่งดังกล่าวก็ไม่ควรยืนยันหรือปฏิเสธทันทีแต่ควรตรวจสอบกับพระธรรมและพระวินัยดูก่อนแล้วจึงเชื่อถือและปฏิบัติตามได้ (ที.ม. 10/113-116/144)

3. หลักตัดสินพระธรรมวินัย 8 ประการ ซึ่งมีใจความว่า ธรรมเหล่าใดเป็นไปเพื่อความคลายกำหนด ความหมดเครื่องผูกมัด ความไม่พอกพูนกิเลส ความมักน้อย ความสันโดษ ความสงัด การประกอบความเพียร และความเลี้ยงง่าย ธรรมเหล่านั้นเป็นคำสอนของศาสดา (วิ.จุล. 7/523/331)

กฎหมายตราสามดวงห้ามพระสงฆ์อยู่การเมือง

มหาเถรสมาคมได้ออกคำสั่งเรื่องห้ามพระภิกษุสามเณรเกี่ยวข้องกับการเมือง พ.ศ. 2538 ไว้ในหนังสือแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม 83 ตอนที่ 1 วันที่ 25 มกราคม 2538 ว่า (วัดโมลีโลกยาราม, 2562)

“...ข้อ 4 ห้ามพระภิกษุสามเณรเข้าไปในที่ชุมนุม หรือในบริเวณสภาเทศบาล หรือสภาการเมืองอื่นใด หรือในที่ชุมนุมทางการเมือง ไม่ว่ากรณีใดๆ

ข้อ 5 ห้ามพระภิกษุสามเณรทำการใดๆ อันเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่การหาเสียง เพื่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสภาเทศบาลหรือสภาการเมืองอื่นใดแก่บุคคลหรือคณะบุคคลใดๆ

ข้อ 6 ห้ามพระภิกษุสามเณรร่วมชุมนุมในการเรียกร้องสิทธิของบุคคลหรือคณะบุคคลใดๆ

ข้อ 7 ห้ามพระภิกษุสามเณรร่วมอภิปรายหรือบรรยายเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ซึ่งจัดตั้งขึ้นทั้งในวัดและนอกวัด

ข้อ 8 ให้พระสังฆาธิการตั้งแต่เจ้าอาวาสขึ้นไป ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการปกครองชี้แจงแนะนำผู้อยู่ใน ปกครองของตนให้ทราบคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ และกวัดขันอย่าให้มีการฝ่าฝืนละเมิด

ข้อ 9 พระภิกษุสามเณรรูปใดฝ่าฝืนละเมิดคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้พระสังฆาธิการผู้ปกครองใกล้ชิดดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน

ถ้าความผิดเกิดขึ้นนอกเขตสังกัด ให้เจ้าคณะเจ้าของเขตที่ความผิดเกิดขึ้นว่ากล่าวตักเตือนแล้วแจ้งให้พระสังฆาธิการผู้ปกครองใกล้ชิดดำเนินการ

มหาเถรสมาคมได้แสดงผลของการห้ามพระภิกษุสามเณร ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองไว้ด้วยท่านชูชาติ สุทธะ ได้แสดงทัศนะและสรุปไว้ ดังนี้

1. การเมืองเป็นหน้าที่ของพระราชาผู้มีสิทธิตามกฎหมายโดยเฉพาะ ไม่ใช่หน้าที่ของพระภิกษุสามเณรผู้อยู่นอกเหนือการเมือง จึงไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง แม้ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว หากบวชเป็นพระภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา ก็ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎรทันที

2. การที่พระภิกษุสามเณรเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือช่วยสนับสนุนการเลือกตั้งบุคคลใดๆ เพื่อเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสภามณฑลเป็นต้น ย่อมเป็นการประพฤติดิวิสัยของสมณะ (ผู้สงบ) บรรพชิต (ผู้เว้นกิจกรรมอันเศร้าหมอง) นำความเสื่อมเสียมาสู่ตนเองและหมู่คณะตลอดถึงพระศาสนา เป็นที่ติเตียนของสาธุชนทั้งในและนอกพระศาสนา เพราะสมณะและบรรพชิตสมควรวางตนเป็นกลาง ทำจิตให้กว้างขวาง ด้วยเมตตาทั่วไปแก่ชนทั้งปวงผู้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาโดยไม่เลือกหน้า

3. ในตำแหน่งที่มีผู้แข่งขันช่วงชิงกันมากคน พระภิกษุสามเณรเข้าช่วยให้ผู้ใดได้ ย่อมเป็นที่พอใจของผู้นั้น แต่ผู้ที่ไม่ได้ก็อีกเป็นจำนวนมากกับพวกพ้องย่อมไม่พอใจเสื่อมคลายความเคารพนับถือ

4. ความเป็นอยู่ของพระสงฆ์และความดำรงอยู่ของพระศาสนา ขึ้นอยู่กับความเคารพนับถือของประชาชน พระภิกษุสามเณรจึงควรทำตนให้เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทั่วไป ไม่ควรทำตนเป็นพวกเป็นฝ่ายของผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่งจะทำให้ชนทั้งหลายเห็นว่าไม่ตั้งอยู่ในธรรม เกิดความเบียดเบียนคลายความนับถือและติเตียน

แต่หากพระสงฆ์ท่านใดไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองแล้ว ความมัวหมองของศีลของข้อวัตรปฏิบัติของท่านก็มักตามมาทันที จะเกิดการแบ่งกลุ่มของประชาชนจะเกิดการชิงดีชิงเด่น แ่งแย่งซึ่งกันและกัน ในที่สุดอาจนำมาซึ่งการทำลายล้างผลาญกันก็อาจเป็นไปได้

ดังนั้น พระสงฆ์เป็นผู้บริสุทธิ์ปราศจากความขัดแย้ง หรือการชิงดีชิงเด่นเหล่านี้ พระท่านจึงต้องอยู่เหนือการเมือง ไม่ให้ท่านมายุ่งเกี่ยวกับการเมือง พระพุทธเจ้าเองก็ทรงมีความสัมพันธ์กับนักการเมือง แต่พระองค์ทรงมีฐานะอยู่เหนือการเมือง มีความเป็นกลางทางการเมือง ทรงเข้าไปเกี่ยวข้องในฐานะการให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อให้เกิดการปกครองสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สามารถอำนวยประโยชน์ให้กับประชาชนได้มากขึ้น (พระมหาธรรมรัต อริยธมฺโม, 2542)

สรุป

หากจะกล่าวถึงว่า พระสงฆ์สามเณรยุ่งเกี่ยวกับการเมืองได้หรือไม่นั้น เป็นข้อสรุปได้ยากพอสมควรเพราะในสมัยพุทธกาลพระพุทธเจ้าก็ปฏิบัติและแสดงออกทางการเมือง ที่ปรากฏให้เห็นพอสมควร ในฐานะผู้ประกาศความสงบสันติแก่มวลชน และบัญญัติพระวินัยให้แก่พระภิกษุ ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวโดยตรง แต่ให้เข้าไปเพื่อเป็นตัวกลางให้ลด ละ เลิก ความขัดแย้งที่มีต่อกัน และสร้างความปรองดองสมานสุขต่อกัน วางตนเป็นสัญลักษณ์แห่งความดีงาม ก่อให้เกิดความสุขต่อส่วนรวม พระพุทธเจ้าได้วางโทษอย่างเบาต่อผู้ฝ่าฝืน แต่ไม่ได้ปรับเป็นอาบัติอย่างหนัก อาจจะเล็งเห็นถึงความสำคัญ เพื่อให้เข้าไปลด ละ ความขัดแย้งให้เข้าไปสร้างหลักความดีต่อกันปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เห็นผิดเป็นชอบ และชักนำผู้นำให้เห็นทางนำไปสู่ความสงบสันติ

ต่อมาเมื่อพระพุทธศาสนาล่วงเลยมาถึงการปัจจุบัน ได้มีกลุ่มสาวกและผู้นำรัฐเห็นว่า อาจมีพระสงฆ์บางรูปยังไม่เข้าใจบทบาททางการเมือง ตามกาลเวลาที่เปลี่ยนไป มหาเถรสมาคมในฐานะผู้กำกับดูแลการปกครองพระสงฆ์ จึงได้ออกกฎระเบียบข้อบังคับมา เพื่อบังคับใช้ให้พระสงฆ์ตระหนักในหน้าที่หลักของพระสงฆ์เอง ส่วนรัฐก็ออกกฎหมายมา เพื่อไม่ให้พระสงฆ์เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองโดยตรง เพื่อให้เกิดข้อแตกต่างกับพระสงฆ์ต่างประเทศ ที่มีบางรัฐบางพื้นที่ได้อนุญาตให้พระสงฆ์เล่นการเมืองเหมือนชาวบ้านแต่ความจริงนั้นขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของชาวบ้านว่า พระสงฆ์เล่นการเมืองมีความเหมาะสมหรือไม่ พื้นที่การเมืองอยู่ในระดับไหน บ้านเมืองเราส่วนหนึ่งมองว่าให้ท่านมีสิทธิตามหน้าที่พลเมือง แต่ให้ท่านวางตัวในกรอบธรรมาธิปไตย เพื่อนำหลักธรรมาธิปไตยไปสู่ชาวบ้าน อีกฝ่ายกลับมองว่า ให้ท่านอยู่แบบสมณะสารูปไปเลย ไม่ควรลงมายุ่งเกี่ยวในเรื่องของชาวบ้าน ให้ทำหน้าที่หลักกำจัดกิเลสมีเป้าหมายคือพระนิพพาน

ข้อเสนอแนะ

พระสงฆ์ถือเป็นประชาชนในระบอบประชาธิปไตย จึงมีส่วนร่วมในส่วนที่มิบทบาทและหน้าที่ เช่น การสร้างศรัทธาให้กับการเมือง และสร้างความสงบสุขให้กับการเมือง โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสั่งสอน เผยแพร่พระพุทธศาสนาตามหลักพระธรรมคำสอน ซึ่งพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ทำให้คนเป็นคนดี และทำให้สังคมสงบสุขอยู่แล้ว ถ้าทุกคนในการเมือง ในสังคม ดำเนินและปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา

เอกสารอ้างอิง

พระมหาธรรมรัตน์ อริยธมฺโม. (2542). *การศึกษาเชิงวิเคราะห์ หลักรัฐศาสตร์ใน พระไตรปิฎก* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2542.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดโมลีโลกยาราม. (2562). *คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ห้ามพระภิกษุสามเณร เกี่ยวข้องกับการเมือง พ.ศ. 2538*. สืบค้น 10 กันยายน 2562, จาก <https://www.watmoli.com/wittaya-one/1594/>

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง

รูปแบบเอกสารอ้างอิงวารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือสามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาจนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม - ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การอ้างอิงต้นเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยระบุชื่อ-นามสกุล ตามด้วยวงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุปีที่ตีพิมพ์ เช่น ...สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา แซ่หลี่ (2562) เป็นต้น

2. การอ้างอิงท้ายเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถา พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์/เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า มาด้วย ตัวอย่างเช่น

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย จักร 4 ประการนี้ เป็นเครื่องเป็นไปแก่นุชย์และเทวดาผู้ประกอบเป็นเครื่องที่มนุษย์และเทวดาประกอบแล้ว ย่อมถึงความเป็นผู้ใหญ่และความไพศาลในภคะทั้งหลายต่อกาลไม่นานนัก” (อง.จตกก. 21/31/37) เป็นต้น

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, 2560)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (พระมหาสุนันท์ สุนนโท และเกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งรายแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (จิตวิวัฒน์ หมั่นมีและคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกันหรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคนให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงปีปัจจุบันมากที่สุด

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Keown, 2010)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองราย โดยใช้เครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Hersey & Blanchard, 2010)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ (Kaiser et al., 2010)

เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในเนื้อหาบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา ทุกเล่มให้อ้างอิงท้ายเล่มด้วยรูปแบบเดียวกัน ดังนี้

ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อพระไตรปิฎก อรรถกถา. //สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อหนังสือ. //(ครั้งที่พิมพ์). //สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์. พระมหาสุทนต์ อากาศโร. (2548). เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ไทย ออฟเซต.

James, C. (2013). *Office markets & public policy*. Chichester, West Sussex: Wiley.

(3) บทความในหนังสือ

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ใน ชื่อบรรณาธิการ(บรรณาธิการ).//ชื่อเรื่อง.//(เลขหน้าที่ย่าง).//สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

พระสุกิจ สุกจินโธ. (2559). การสร้างความคิดนามธรรมในวัฒนธรรมไทย. ใน ปิวิตร ว่องวิระ, *ทฤษฎีและวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม*. (น. 112). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.

(4) บทความในวารสาร

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ชื่อวารสาร.//ปีที่(ฉบับที่).//เลขหน้าแรกที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ธิดา ภูมิ. (2557). การวางแผนและการติดต่อประสานงานเชิงพุทธ. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 3(1), 25-31.

(5) บทความในสารานุกรม

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ใน/ชื่อสารานุกรม.//เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่ย่าง).

วุฒิชัย มูลศิลป์. (2549). กฎหมายตราสามดวง. ใน *สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย* (เล่ม 1, อักษร ก, น. 12-16).

(6) หนังสือพิมพ์

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์,วันที่/เดือน).//ชื่อบทความ.//ชื่อหนังสือพิมพ์.//เลขหน้า.

สุชาติ เผือกสกนธ์. (2549, 9 มิถุนายน). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *ผู้จัดการรายวัน*, น. 13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อวิทยานิพนธ์.//ระดับวิทยานิพนธ์ สาขาวิชา.//สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์.

พระปลัดสมพงษ์ กวีวิโส (हररชาธาร). (2558). รูปแบบการบริหารจัดการวัดเพื่อเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) รายงานการวิจัย

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง.//รายงานผลการวิจัย.//สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

พระมหาเกษรา กิตติโสภโณ. (2562). รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับวัยรุ่นไทยยุคใหม่ตามหลักพุทธธรรม ผ่านกลไกการขับเคลื่อนโครงการคลินิก

คุณธรรมของพระธรรมวิทยากร (รายงานผลการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(9) สัมภาษณ์

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (ปีที่สัมภาษณ์, วัน เดือน).// ตำแหน่ง// [บทสัมภาษณ์].

พระปลัดระพิน พุทธิสารโร. (2559, 5 กุมภาพันธ์). อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย [บทสัมภาษณ์].

(10) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// สืบค้น วัน เดือน ปี.// จาก/แหล่งที่มาของข้อมูล.

ธรรมะไทย. (2560). พระพุทธศาสนาในประเทศไทย. สืบค้น 20 มีนาคม 2560, จาก <http://www.dhammathai.org/thailand/thailand.php>

Buddhism Meditation Triratna Find us Community. (2017). *Who Was The Buddha?*. Retrieved March 20, 2017, from <https://thebuddhistcentre.com/text/who-was-buddha>

(11) ราชกิจจานุเบกษา

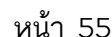
ชื่อเรื่อง.// (พ.ศ., วันที่ เดือนที่ประกาศ).// ราชกิจจานุเบกษา.// เล่ม ตอน.// หน้า.

ข้อกำหนดกรมตำรวจ เรื่อง กำหนดชื่อและประเภทของวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และประเภทของรถที่ใช้เจ้าพนักงานมีอำนาจตรวจสอบผู้ขับขี่. (2537, 13 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 111 ตอนพิเศษ 30 ง. หน้า 31.

(12) หนังสือพิมพ์

ผู้แต่ง.// (ปีพิมพ์, วัน เดือน).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์.// น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า.

ไทยรัฐ. (2548, 19 เมษายน). เขียวพระสอนศีลธรรม. ไทยรัฐ. น. 3.

ข้อบ่งชี้ (ไทย) (18 pt)

ข้อบทรความ (อังกฤษ) (16 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนหลัก (ไทย) (16 pt), ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนร่วม (ไทย) (16 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนหลัก (อังกฤษ) (16 pt), ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนร่วม (อังกฤษ) (16 pt)

หน่วยงานต้นสังกัดผู้เขียนหลัก (ไทย) (16 pt)

หน่วยงานต้นสังกัดผู้เขียนหลัก (อังกฤษ) (16 pt)

E-mail:.....

บทความย่อ (18 pt) (ไม่เกิน 300 คำ)

(16 pt) บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ประเภทของการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

[illegible]

คำสำคัญ: 3-5 คำ (16 pt) เช่น การเมืองการปกครอง; รัฐบาล; ประชาธิปไตย

Abstract (18 pt) (แปลตามภาษาไทย)

(16 pt) ให้ตรงตามบทความย่อภาษาไทย

Keywords: 3-5 words (16 pt) such as: government politics; government; democracy

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า และเขียนให้ครอบคลุมทุกประเด็น)

(16 pt) กล่าวถึงความเป็นมาของเรื่องที่ทำกรวิจัยครั้งนี้ ว่ามีความเป็นมาอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งอ้างอิงที่มาของข้อมูลนั้นอย่างถูกต้อง

(16 pt) กล่าวถึงปัญหาที่นำมาสู่การวิจัย ให้ตรงประเด็นกับเรื่องที่วิจัยและเชื่อมโยงกับพื้นที่วิจัย ปัญหานั้นเป็นปัญหาที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปและต้องการได้รับการแก้ไข นำเสนอผลงานวิจัยที่ผู้อื่นได้เคยศึกษาไว้แล้ว พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

(16 pt) ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้และหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

(16 pt) สรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่คำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย (18 pt)

1. (16 pt)
2. (16 pt)
3. (16 pt)

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt) เขียนให้ครอบคลุม 5 หัวข้อ ได้แก่ 1. รูปแบบของการวิจัย 2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) 5. การวิเคราะห์ข้อมูล (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย (18 pt) (เขียนให้ครบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้)

(16 pt) ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

คำอธิบายภาพ

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง) (ถ้ามี)

คำอธิบายตาราง

อภิปรายผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) อภิปรายผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ (ค้นพบอะไร สะท้อนให้เห็นถึงอะไร สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของใคร พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

องค์ความรู้จากการวิจัย (16 pt)

(16 pt) ระบุองค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยหรือสังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดล และโมเดลมีที่มาจากฐานคิดของแนวคิดหรือทฤษฎีใดอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

ข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt) นำเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย อาทิเช่น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และหรือข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt) รูปแบบการอ้างอิงท้ายเรื่องใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี ตามรูปแบบ
American Psychological Association (APA) จำนวนการอ้างอิงในเนื้อหาและท้ายเรื่อง
ต้องตรงกัน

ธิตูฒิ หมั่นมี. (2557). การวางแผนและการติดต่อประสานงานเชิงพุทธ. วารสารพุทธ
นวัตกรรมการจัดการ, 3(1), 25-31.

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโธ. (2548). เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ (พิมพ์
ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วุฒิชัย มูลศิลป์. (2549). กฎหมายตราสามดวง. ใน สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย (เล่ม
1, อักษร ก, น. 12-16).

สุชาติ เผือกสกนธ์. (2549, 9 มิถุนายน). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ผู้จัดการรายวัน, น.
13.

James, C. (2013). *Office markets & public policy*. Chichester, West Sussex:
Wiley.

Sample of Original Research Article Preparation

Name of Research Article (English) (18 pt)

Name of Research Article (Thai) (16 pt)

Name and Last name of main author, co-authors (English) (16 pt)

Name and Last name of main author, co-authors (Thai) (16 pt)

Affiliation of the main author (English) (16 pt)

Affiliation of the main author (Thai) (16 pt)

E-mail:

Abstract (18 pt) (Not more than 300 words)

(16 pt) Objectives of this research were: 1.....
2..... and 3..... Populations and sample, research tools, Data
collection, Data analysis, Statistics used for data analysis, Findings were as
follows: (. present only the most interesting research findings).....

Keywords: 3-5 words (16 pt) such as Buddhism, Buddhist Management,
Innovation

Abstract (Thai) (18 pt) (Not more than 300 words)

(16 pt) consistent with Thai abstract.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: (Thai)

Introduction (18 pt) (should not be more than 4 paragraphs)

(16 pt) mention background of the research topic with brief history as how the topic develops with correct references.....

(16 pt) mention problems leading to research directly to the point of the research and relate the matter to locations in which research is conducted on the common problems generally accepted and want them to be solved.....

(16 pt) Review related at least 2 concepts and theories to be used as guideline for the research and/or theories related to the research topic with correct references of data sources.....

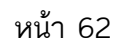
(16 pt) Conclude to connect the matters to research questions and objectives of the research.....

.....

.....

.....

.....

1. (16 pt)

2. (16 pt)

3. (16 pt)

(1.6 pt) Write to cover 5 sub-headlines: Research design, Populations and Samples and Key Informants, Research Instrument (quantitative and qualitative), Data Collection (quantitative and qualitative), Data analysis (quantitative and qualitative), Statistics used to analyzed the data.

(16 pt) results of the research answer all objectives.....

Figure 1: (Name of the figure, if any))

Source: mention the name of the source

Figure captions.....

Table 1 (Name of table, if any)

Table explanation.....

Discussion (18 pt)

(16 pt) Discuss the research findings according to the research objectives (what is discovered? what is reflected? Is it related to at least two topics of the reviewed research works in chapter 2. Discuss them all with references of data sources.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Body of knowledge (18 pt)

(16 pt) Point out the body of knowledge or achievement from the research work. Synthesize the knowledge in form of a model/ Model structure that is concise and easy to understand

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Recommendations (18 pt)

(16 pt) Summarize all research findings in brief, concise and to the point with recommendations derived from the research work as to use the research results and recommendation for further research

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

References (18 pt)

(16 pt) Format of reference is name-year as of American Psychological Associate (APA) References in contents and at the end must be consistent.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ (8-15 หน้า)

ชื่อบทความ (ไทย) (18 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (16 pt) (ตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนหลัก (ไทย) (16 pt), ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนร่วม (ไทย) (16 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนหลัก (อังกฤษ) (16 pt), ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนร่วม (อังกฤษ) (16 pt)

หน่วยงานต้นสังกัดผู้เขียนหลัก (ไทย) (16 pt)

หน่วยงานต้นสังกัดผู้เขียนหลัก (อังกฤษ) (16 pt)

E-mail:

บทคัดย่อ (18 pt) (ไม่เกิน 300 คำ)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ (16 pt) เช่น การเมืองการปกครอง; รัฐบาล; ประชาธิปไตย

Abstract (18 pt) (แปลตามภาษาไทย)

(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย

.....

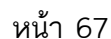
.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words (16 pt) such as: government politics; government; democracy

(16 pt) เขียนบททวนแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาเป็นฐานคิดในวิพากษ์ประเด็นต่างๆ
ในการเขียนบทความวิชาการ

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

(16 pt)

[illegible]

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

คำอธิบายภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง) (ถ้ามี)

คำอธิบายตาราง

.....

.....

สรุป (18 pt)

(16 pt)

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt) รูปแบบการอ้างอิงท้ายเรื่องให้วิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี ตามรูปแบบ

American Psychological Association (APA) จำนวนการอ้างอิงในเนื้อหาและท้ายเรื่อง
ต้องตรงกัน

Sample of Original Academic Article Preparation

Name of Academic Article (English) (20 pt)

Name of Academic Article (Thai) (16 pt)

Name and Last name of main author, co-authors (English) (16 pt)

Name and Last name of main author, co-authors (Thai) (16 pt)

Affiliation of the main author (English) (16 pt)

Affiliation of the main author (Thai) (16 pt)

E-mail:

Abstract (18 pt) (Not more than 300 words)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3 - 5 words (16 pt) such as Buddhism, Buddhist Management, Innovation

Abstract (Thai) (16 pt) (Not more than 300 words)

(16 pt) consistent with Thai abstract

.....

.....

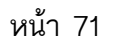
.....

.....

.....

.....

Keywords: (Thai)

(16 pt)

[illegible]

(16 pt)

[illegible]

Figure 1: (Name of the figure, if any))

Source: mention the name of the source

Figure captions.....

Table 1 (Name of table, if any)

Table explanation.....

Conclusion (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

References (18 pt)

(16 pt) Format of reference is name-year as of American Psychological Associate (APA) References in contents and at the end must be consistent.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....